

Stichting
Erkende
Restauratiekwaliteit
Monumentenzorg

1 Inleiding

2 Eisen aan het
bedrijf

3 Eisen aan de
organisatie

4 Eisen aan het
proces

5 Eisen aan het
systeem voor
interne kwali-
teitsbewaking

6 Externe kwali-
teitsbewaking

Bijlagen

Beoordelingsrichtlijn

Onderhoud en restauratie monumenten

BRL ERM 4000

Versie 2.0

Vastgesteld door het
Centraal College van Deskundigen Restauratiekwaliteit
op 21 mei 2021

Voorwoord

Deze Beoordelingsrichtlijn beschrijft de borging van de kwaliteit van de werkzaamheden bij het onderhoud en de restauratie van monumenten door gespecialiseerde aannemers.

Versie 2.0 van deze beoordelingsrichtlijn is op 21 mei 2021 vastgesteld door Stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg (ERM) en wordt per 1 juni 2021 gehanteerd voor het uitgeven van een procescertificaat op basis van de BRL 4000 Onderhoud en Restauratie Monumenten en de uitvoeringsrichtlijnen die horen bij deze beoordelingsrichtlijn.

Voorgeschiedenis

De eerste versie van deze beoordelingsrichtlijn verving BRL 5020 “Nationale beoordelingsrichtlijn voor het KOMO® procescertificaat voor instandhoudingstechnologie” d.d. 1-04-2003 inclusief het wijzigingsblad d.d. 13-03-2013.

Versie 1.0 van de BRL is opgesteld door een werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van de branches (Agnes van Alphen, Theo van der Zwaan, Klaas Boeder), de certificatie-instelling en (Arjen van der Drift en François van Twist / KIWA; Miranda Maring / Hobeon); de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (Michiel van Hunen) en ERM (Walter de Koning). Bas van Etten (SKH) trad op als rapporteur.

Versie 1.1 is aangevuld met diverse bepalingen uit de uitvoeringsrichtlijnen. Het betreft het overbrengen van bepalingen m.b.t. de bedrijfsgrootte, de bedrijfsverzekering en bijzondere bepalingen vanuit de uitvoeringsrichtlijnen. Versie 1.2 bevat een aanvulling van eisen aan de auditor bij URL 4010. Versie 1.3 is aangevuld met de bijlage voor de URL 4013 Historisch parket. Versie 1.4 is aangevuld met de bijlage voor de URL 4011 Metalen dakbedekkingen en goten bij monumenten. In versie 1.5 is een extra paragraaf over het logo-gebruik toegevoegd en zijn de eisen aan het certificaat aangescherpt. Tevens zijn de bijlagen over bedrijfsgrootte en omvang bedrijfsverzekering aangevuld met eerder verschenen URL-en, is bijlage Historisch Voegwerk in lijn gebracht met de andere bijlagen, ook is de bijlage voor de URL 4012 Historisch metaal toegevoegd. De bijlage over regelgeving is vervallen.

In versie 1.6 zijn verbeteringen doorgevoerd in de Restauratieladder, is een explicietere vermelding van de eis tot schade-opname opgenomen, en zijn diverse verbeteringen in de bijlagen doorgevoerd. Verder zijn de eisen aan de certificerende instelling en aan de auditor aangepast.

In versie 2.0 zijn wijzigingen doorgevoerd m.b.t. de auditcyclus (van een driejarige cyclus naar een vierjarige) en is harmonisatie doorgevoerd met andere door ERM beheerde beoordelingsrichtlijnen.

Beheer

Deze beoordelingsrichtlijn wordt beheerd door de Stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg (ERM). Het Centraal College van Deskundigen (CCvD) Restauratiekwaliteit, ondergebracht bij ERM, beheert deze beoordelingsrichtlijn inhoudelijk. De actuele versie van deze beoordelingsrichtlijn staat op de website van ERM (www.stichtingERM.nl) en is op elektronische wijze tegen ongewenste aanpassingen beschermd.

Het is niet toegestaan om wijzigingen aan te brengen in de originele en door het CCvD Restauratiekwaliteit goedgekeurde en vastgestelde teksten met het doel hieraan rechten te (kunnen) ontlenen.

© 2021 Stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg

Vrijwaring

ERM is behoudens in geval van opzet of grove schuld niet aansprakelijk voor schade die bij de certificatie-instelling, het gecertificeerde bedrijf of derden ontstaat door het toepassen van deze beoordelingsrichtlijn met de bijbehorende uitvoeringsrichtlijnen of bij het gebruik van de bijbehorende certificatieregeling.

1 Inleiding

2 Eisen aan het bedrijf

3 Eisen aan de organisatie

4 Eisen aan het proces

5 Eisen aan het systeem voor interne kwaliteitsbewaking

6 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

Inhoud

1.	Inleiding	5
1.1	Onderwerp en toepassingsgebied	5
1.2	Voorwaarden	6
1.3	Uitvoeringsrichtlijnen	6
1.4	Deelcertificaat	6
2.	Eisen aan het bedrijf	7
2.1	Inschrijving Handelsregister	7
2.2	Bedrijfsprofiel	7
2.3	Bedrijfsuitrusting	7
2.4	Ervaring	7
2.5	Opleiding	8
2.6	Eisen aan de continuïteit van de kennis	8
2.7	Bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering	8
2.8	Bedrijfsgrootte	9
3.	Eisen aan de organisatie	10
3.1	Beleid	10
3.2	Overlegstructuur	10
3.3	Inkoop	10
3.4	Beoordeling van toeleveranciers en onderaannemers	10
3.5	Wet- en regelgeving	11
3.6	Gebruik logo Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg	11
4.	Eisen aan het proces	12
4.1	Algemeen	12
4.2	Eisen aan het restauratieproces	14
4.3	Goedkeurmomenten	17
4.4	Afbakening verantwoordelijkheid (Instapmomenten)	18
5.	Eisen aan het systeem voor interne kwaliteitsbewaking	19
5.1	Algemeen	19
5.2	Verantwoordelijkheid	19
5.3	Klachtenregistratie en -behandeling	20
5.4	Meetmiddelen	20
5.5	Externe kwaliteitsbewaking	20
6.	Externe kwaliteitsbewaking	21
6.1	Eisen aan de certificatie instelling	21
6.2	Kwaliteitstoetsing door certificerende instelling	21
6.3	Deskundigheid certificatiepersoneel	23
6.4	Sanctiebeleid	24
6.5	Het certificaat	25
	Bijlage 1. Definities en begrippen	26
	Bijlage 2. Procedure ter verkrijging van een certificaat	30
	Bijlage 3. Auditprotocol	31
	Bijlage 4. Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000	34
	Bijlage 5. Eisen aan de certificaathouder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte	36

1 Inleiding

2 Eisen aan het bedrijf

3 Eisen aan de organisatie

4 Eisen aan het proces

5 Eisen aan het systeem voor interne kwaliteitsbewaking

6 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

Bijlage 6. Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering	39
Bijlage 7. Overzicht van het restauratieproces (informatief)	40
Bijlage 8. Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking	43
Bijlage 9. Vergunningplicht: wetten en verordeningen	45
Bijlage 10. Richtlijnen gebruik logo Restauratiekwaliteit	49
Bijlage 11. Bijzondere bepalingen URL 4001 Historisch Timmerwerk	50
Bijlage 12. Bijzondere bepalingen URL 4002 Glaspanelen in lood	51
Bijlage 13. Bijzondere bepalingen URL 4003 Historisch Metselwerk	52
Bijlage 14. Bijzondere bepalingen URL 4004 Riet	53
Bijlage 15. Bijzondere bepalingen URL 4005 Historisch Beton - realisatie	54
Bijlage 16. Bijzondere bepalingen URL 4006 Historisch Voegwerk	55
Bijlage 17. Bijzondere bepalingen URL 4007 Steenhouwwerk	56
Bijlage 18. Bijzondere bepalingen URL 4008	57
Bijlage 19. Bijzondere bepalingen URL 4009 Historisch Schilderwerk	58
Bijlage 20. Bijzondere bepalingen URL 4010 Historisch Leidak	59
Bijlage 21. Bijzonder bepalingen URL 4011 Metalen dakbedekkingen en goten bij monumenten	60
Bijlage 22. Bijzondere bepalingen URL 4012 Historisch Metaal (ferro)	61
Bijlage 23. Bijzondere bepalingen URL 4013 Historisch Parket	62
Bijlage 24. Bijzondere bepalingen URL 4014 Historisch Pannendak	63

1 Inleiding

2 Eisen aan het bedrijf

3 Eisen aan de organisatie

4 Eisen aan het proces

5 Eisen aan het systeem voor interne kwaliteitsbewaking

6 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

1. Inleiding

De in deze beoordelingsrichtlijn opgenomen eisen worden door de certificatie-instellingen gehanteerd bij de behandeling van een aanvraag c.q. de instandhouding van een procescertificaat 'Onderhoud en restauratie van monumenten'.

Naast de eisen in deze BRL 4000 Onderhoud en restauratie monumenten stellen de certificerende instellingen bij certificering aanvullende eisen: algemene procedure-eisen die zijn vastgelegd in het algemeen certificatiereglement van de betreffende instelling. Door het ondertekenen van de certificatie-overeenkomst stemt de aanvrager in met het certificatiereglement van de certificerende instelling.

Het onderwerp van deze beoordelingsrichtlijn is een proces in de zin van NEN-EN-ISO/IEC 17065.

Waar in dit document 'certificaathouder' staat, mag ook 'aanvrager' worden gelezen, en omgekeerd. Dat geldt ook voor de termen 'organisatie' en 'entiteit'.

Voor definities en begrippen in deze beoordelingsrichtlijn wordt verwezen naar **Bijlage 1**.

1.1 Onderwerp en toepassingsgebied

Deze beoordelingsrichtlijn (BRL) beoogt de kwaliteit te borgen van de fysieke instandhouding van (onderdelen van) het interieur en/of exterieur van monumenten. De fysieke instandhouding kan betrekking hebben op zowel onderhoud als restauratie (inclusief verbeteren).

Werkzaamheden aan een gebouw en/of object die geen monument zijn, vallen niet onder het toepassingsgebied van deze beoordelingsrichtlijn.¹

Deze beoordelingsrichtlijn geldt voor het proces van de voorbereidende en uitvoerende werkzaamheden aan het gebouw en/of object ter plaatse en in de werkplaats van de certificaathouder.

Relatie tussen BRL en URL

De specifieke eisen die worden gesteld aan de uitvoering van de verschillende restauratie disciplines zijn weergegeven in uitvoeringsrichtlijnen (URL's). De verschillende uitvoeringsrichtlijnen die onder deze BRL vallen zijn terug te vinden op de website van stichting ERM, www.stichtingERM.nl.

Een certificaat op basis van deze beoordelingsrichtlijn wordt alleen afgegeven als blijkt dat is voldaan aan de eisen van de beoordelingsrichtlijn in combinatie met de eisen uit (een van) de uitvoeringsrichtlijn(en) die onder deze BRL valt/vallen. Specifieke bepalingen in een URL gaan voor algemene bepalingen in de BRL.

Voor de werkzaamheden van hoofdaannemers en architecten in het kader van onderhoud en restauratie zijn andere regelingen van toepassing; deze werkzaamheden vallen dan ook niet onder deze beoordelingsrichtlijn.

1 Inleiding

2 Eisen aan het bedrijf

3 Eisen aan de organisatie

4 Eisen aan het proces

5 Eisen aan het systeem voor interne kwaliteitsbewaking

6 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

¹ Het feit dat deze BRL alleen betrekking heeft op monumenten sluit zeker niet uit dat deze BRL ook gebruikt kan worden voor werkzaamheden aan andere (historische) gebouwen of objecten (niet zijnde een monument). De uitgangspunten en kwaliteitseisen kunnen immers ook bijdragen aan de kwaliteit van die uit te voeren werkzaamheden.

1.2 Voorwaarden

De onder het certificaat uit te voeren werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd op basis van schriftelijk overeen te komen goedkeurmomenten. De goedkeurmomenten worden overeengekomen tussen de certificaathouder en zijn opdrachtgever. Dit betekent dat zonder de wederzijdse goedkeuringen de onderhouds- of restauratiewerkzaamheden niet kunnen worden beschouwd als 'uitgevoerd onder het certificaat van de certificaathouder'. De goedkeurmomenten zijn weergegeven in paragraaf 4.3 van deze BRL.

Bij het uitvoeren van onderhoud en restauratie aan monumenten hanteert de organisatie de uitgangspunten van deze beoordelingsrichtlijn (BRL) en de specifieke eisen uit de uitvoeringsrichtlijn (en) waarvoor de organisatie gecertificeerd is.

Alleen rechtspersonen met een eigen certificaat mogen het logo Erkende Restauratiekwaliteit van ERM voeren. Zie [bijlage 10](#) voor de regels omtrent het gebruik van het logo.

1.3 Uitvoeringsrichtlijnen

Aan diverse bepalingen in deze beoordelingsrichtlijn is nadere invulling gegeven in een uitvoeringsrichtlijn.

Uitgangspunt hierbij is dat deze beoordelingsrichtlijn betrekking heeft op het (algemene) proces dat gevolgd dient te worden bij de voorbereiding en uitvoering van onderhoud en restauratie van monumenten en op de eisen die aan de certificaathouder worden gesteld op het gebied van organisatie, kennis, opleiding en het kwaliteitssysteem. De specifieke eisen die worden gesteld aan een restauratiediscipline staan omschreven in een uitvoeringsrichtlijn.

In een uitvoeringsrichtlijn dienen minimaal de volgende onderwerpen te zijn uitgewerkt:

- algemene duurzaamheids- en functionaliteitsprincipes (met een model-formulier);
- nadere eisen aan de certificaathouder (in aanvulling op [hoofdstuk 2](#));
- praktische vertaalslag van de te kiezen restauratiecategorie ([tabel 1 in 4.1.1](#)) naar soort werkzaamheden voorschriften voor materialen (kwaliteit), werkzaamheden (instructies), omstandigheden en resultaten (in aanvulling op de [hoofdstuk 4](#)); voorschriften voor de kwaliteitsbewaking (in aanvulling op [hoofdstuk 5](#));
- voorschriften voor transport, opslag, plaatsen of aanbrengen, beheer en onderhoud;
- de deelgebieden die een specialisatie vereisen en leiden tot mogelijkheden tot het verkrijgen van een deelcertificaat (zie ook [paragraaf 1.4](#)).

Een uitvoeringsrichtlijn mag voorschriften in deze beoordelingsrichtlijn niet van toepassing verklaren. Dit met uitzondering van [paragraaf 2.8](#) Bedrijfs grootte (inclusief bijbehorende [bijlage 5](#)).

Specifieke bepalingen in de URL gaan voor algemene bepalingen in de BRL.

Een uitvoeringsrichtlijn dient ook technische detailleringen (m.b.v. afbeeldingen of tekeningen) te bevatten.

1.4 Deelcertificaat

Indien de werkzaamheden van de aanvrager zich beperken tot een deel van het werk dat in de URL is omschreven, hoeft dit geen belemmering te zijn voor het verkrijgen van het certificaat. Voorwaarde is dat in een [bijlage](#) bij deze BRL is aangegeven dat deelcertificatie mogelijk is en op welke onderdelen deelcertificatie mogelijk is.

Op het certificaat komt duidelijk te staan voor welk(e) toepassingsgebied(en) het certificaat geldt.

1 Inleiding

2 Eisen aan het bedrijf

3 Eisen aan de organisatie

4 Eisen aan het proces

5 Eisen aan het systeem voor interne kwaliteitsbewaking

6 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

2 Eisen aan het bedrijf

2.1 Inschrijving Handelsregister

De certificaathouder dient te zijn ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel of een in het land van vestiging van de certificaathouder vergelijkbaar register. Als bewijs daarvan moet een recent uittreksel (maximaal 1 jaar oud) van het Handelsregister van de betreffende Kamer van Koophandel worden overlegd aan de certificatie-instelling.

2.2 Bedrijfsprofiel

De certificaathouder beschrijft het eigen bedrijfsprofiel met aandacht voor specialiteiten, kennis en vaardigheden. Bij het bedrijfsprofiel beschrijft de certificaathouder de identiteit en geschiedenis ('roots') van het eigen bedrijf².

2.3 Bedrijfsuitrusting

De bedrijfs- en opslagruimten en de bedrijfsinrichting en -uitrusting dienen aan de aard en omvang van de werkzaamheden te zijn aangepast en dienen te waarborgen dat de kwaliteit van materialen, werkzaamheden, omstandigheden en resultaten beheersbaar zijn³. Dit geldt eveneens voor werkzaamheden aan het gebouw of object ter plaatse, (de)montage, transport en opslag.

2.4 Ervaring

De certificaathouder moet vertrouwd zijn met restauratiewerkzaamheden aan monumenten. De certificaathouder moet vertrouwd zijn met historische bouwstijlen, bouwconstructiewijzen en materialen die kenmerkend zijn voor zijn specialisatie(s).

Dit kan blijken uit het feit dat de certificaathouder gedurende vijf jaar voorafgaande aan de aanvraag voor diverse opdrachtgevers werkzaamheden heeft gerealiseerd. De referentielijst dient van de bedoelde projecten een overzicht te geven van de betrokken medewerkers (uit het eigen personeel). De lijst beschrijft verder het adres, de gerealiseerde omzet (per project en per jaar), het soort restauratieproject en de naam van de opdrachtgever en/of architect⁴.

De bedrijfsvoering dient te gebeuren onder verantwoordelijkheid van een persoon met een aantoonbare vakbekwaamheid op het gebied van restauratie.

Dit kan blijken uit het feit dat de ondernemer of diegene onder wiens directe verantwoordelijkheid de restauratie werkzaamheden worden uitgevoerd, gedurende vijf jaar voorafgaande aan de aanvraag onafgebroken in de restauratie branche werkzaam is geweest.

Kennis, inzicht en vaardigheden van leidinggevend en medewerkers die betrokken zijn bij de bedoelde werkzaamheden en controles dienen te zijn afgestemd op de inhoud van deze beoordelingsrichtlijn en de hierbij behorende uitvoeringsrichtlijnen.

De eisen aan opleiding en/of ervaring gelden slechts voor zover deze relevant zijn voor de functie van de betrokkene.

² Het is de bedoeling dat dit bedrijfsprofiel zich laat beschrijven zonder bijzondere belasting voor de certificaathouder. De praktijk is toch al zo, dat een bedrijfsseigen kwaliteitshandboek en/of personeelshandboekje doorgaans begint met een korte introductie van juist deze onderwerpen: de specialiteiten en de geschiedenis van de certificaathouder. Dit betreft een lichte informatieplicht, die is bedoeld om de kennismaking met de certificaathouder te versnellen, niet om uitputtend te onderzoeken.

³ Bijvoorbeeld: voor materialen die gevoelig zijn voor de relatieve luchtvochtigheid en/of de temperatuur zal klimaatbeheersing in de betreffende ruimten veelal noodzakelijk zijn.

⁴ De omzet dient als indicatie van de omvang en complexiteit van het werk en de capaciteit van de certificaathouder en als specificatie van de vermelding op het certificaat. Dit betreft geen inhoudelijke eisen, maar slechts een informatieplicht.

1 Inleiding

2 Eisen aan het bedrijf

3 Eisen aan de organisatie

4 Eisen aan het proces

5 Eisen aan het systeem voor interne kwaliteitsbewaking

6 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

De certificaathouder heeft tevens een omschrijving van de taken, bevoegdheden en functies van het personeel.

Bij de certificaathouder dient toereikende kennis aanwezig te zijn van de volgende aspecten:

Vorbereiding:

- bouw- en monumentenregelgeving op het niveau van rijk, provincie en gemeente;
- de technische en bouwhistorische opname van een bestaande situatie;
- ernst en oorzaken van tekortkomingen in de technische staat van een bestaande situatie (dus inclusief de te verwachten ontwikkeling zonder ingrijpen);
- onderhoudsinspecties;
- historische vormgeving (bouwstijlen), detailleringen, constructies (verbindingen) en materialen;
- materialen (herkomst, samenstelling, variëteiten, eigenschappen, duurzaamheid, gedrag onder extreme omstandigheden, uiterlijk, behandeling, bewerkbaarheid, normen, controle);
- ouderdom, authenticiteit en bouwsporen;
- waardestelling (materie, vorm en functie);
- restauratie-ethiek, visies en doelstellingen;
- de mogelijke gevolgen van (voorgenomen) ingrepen op de bestaande situatie (waardestelling, prestaties, functioneren en onderhoudsbehoefte);
- idem van eventuele alternatieve oplossingen;
- verhoging van eigentijdse prestaties (bijvoorbeeld thermische isolatie en geluidwering).

Uitvoering:

- historische vervaardigingstechnieken;
- traditionele en moderne technieken van conserveren, repareren, kopiëren, imiteren en verbeteren;
- maatvoering;
- demontage.

Evaluatie en oplevering:

- documenteren van bevindingen, werkzaamheden en gemaakte keuzes;
- onderhoudsplannen, aandachtspunten voor het beheer.

Voor bovenvermelde aspecten dienen bij de certificaathouder toereikende technieken beschikbaar te zijn.

2.5 Opleiding

Bij de certificaathouder dient een specifiek meerjarig scholingsplan te functioneren, op basis van de aanwezige behoefte en rekening houdend met eventueel geconstateerde tekortkomingen. Dit opleidingsplan dient mede als doel te hebben: het opleiden van instromers.

2.6 Eisen aan de continuïteit van de kennis

De certificaathouder dient aannemelijk te maken, dat de continuïteit van de kennis binnen het bedrijf is gewaarborgd.

De certificaathouder dient kennis, vaardigheden en kwaliteitsbewustzijn op peil te houden, ook in een periode zonder restauratieprojecten, om als restauratiespecialist gekwalificeerd te blijven voor belangrijke restauratieprojecten.

De noodzakelijke kennis wordt in de uitvoeringsrichtlijn gespecificeerd.

2.7 Bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering

De certificaathouder dient te beschikken over een (wettelijke) bedrijfsaansprakelijkheids-verzekering. De minimale dekking van de bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering is aangegeven in bijlage 6.

1 Inleiding

2 Eisen aan het bedrijf

3 Eisen aan de organisatie

4 Eisen aan het proces

5 Eisen aan het systeem voor interne kwaliteitsbewaking

6 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

2.8 Bedrijfsgrootte

Afhankelijk van de bedrijfsgrootte kunnen delen van deze BRL als niet van toepassing worden beschouwd. Voor wat betreft de bedrijfsgrootte wordt er ten behoeve van de certificatie een onderscheid gemaakt in:

1. Klein bedrijf
2. Midden- en grootbedrijf

In **bijlage 5** is weergegeven welke van de onderdelen van deze BRL van toepassing zijn voor klein bedrijf dan wel midden- en grootbedrijf.

Ook wordt in **bijlage 5** aangegeven welke criteria worden aangehouden voor de grens tussen klein bedrijf en midden- en groot bedrijf.

1 Inleiding

2 Eisen aan het bedrijf

3 Eisen aan de organisatie

4 Eisen aan het proces

5 Eisen aan het systeem voor interne kwaliteitsbewaking

6 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

3 Eisen aan de organisatie

3.1 Beleid

De certificaathouder heeft in de eigen organisatie een kwaliteitsbeleid vastgesteld dat gedocumenteerd is in een kwaliteitshandboek. Het beleid is bekend gemaakt aan het personeel en doorgevoerd in de organisatie.

Het kwaliteitsbeleid in het kwaliteitshandboek:

- is gebaseerd op:
 - een strategische visie;
 - een analyse van de concurrentiepositie;
 - een analyse van eigen sterkten, zwakten, kansen en risico's;
 - een risicoanalyse van de kritieke kenmerken voor kwaliteitsbeheersing;
- heeft aandacht voor:
 - de eigen positie in de restauratiemarkt;
 - ketengerichte afstemming en verbetering
 - wensen van klanten en andere belanghebbenden;⁵
 - rekening houden met kansen en risico's voor de eigen organisatie en klanten;
 - wet- en regelgeving;
 - Arbo-beleid (het toetsen op het navolgen van de Arbo wetgeving valt niet onder de reikwijdte van deze BRL). ;
 - scholing (inclusief kennis en kunde van de medewerkers);
- is voorzien van SMART⁶-geformuleerde doelstellingen;
- scheidt voorwaarden voor uitvoering van het beleid;
- is inclusief kwaliteitszorg, verbetermanagement en klachtafhandeling (zie § 5.1).

3.2 Overlegstructuur

Om een volledige informatieoverdracht en stroomlijning van de activiteiten te kunnen waarborgen heeft de certificaathouder een heldere overlegstructuur, gebaseerd op een analyse van de overdrachtsmomenten.

Met betrekking tot de afzonderlijke overleggen wordt door de certificaathouder bepaald:

- wie aanwezig zijn bij het overleg;
- in welke frequentie of op welke momenten het overleg plaats dient te vinden;
- of vastlegging van het overleg plaats te vinden, of het verslag wordt verspreid en op welke wijze dit gebeurt en wie hiervoor verantwoordelijk is.

3.3 Inkoop

De certificaathouder heeft omschreven welke functionarissen welke (teken-) bevoegdheden hebben in het inkoopproces. Als de voorbereiding en inkoop gebeuren door verschillende functionarissen, dan dient de overdracht van de juiste en volledige informatie te worden gewaarborgd.

3.4 Beoordeling van toeleveranciers en onderaannemers

Om een juiste selectie van onderaannemers (gespecialiseerde aannemers) en toeleveranciers te maken, worden deze beoordeeld op door de certificaathouder geformuleerde relevante selectiecriteria.

⁵ Bijvoorbeeld overheden, subsidieverstrekkers, etc.

⁶ Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden

1 Inleiding

2 Eisen aan het bedrijf

3 Eisen aan de organisatie

4 Eisen aan het proces

5 Eisen aan het systeem voor interne kwaliteitsbewaking

6 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

Op basis van deze selectiecriteria kiest de certificaathouder tussen die bedrijven of personen waarvan hij heeft beoordeeld dat deze kwalitatief goed werk leveren en dat onder de juiste voorwaarden doen. De certificaathouder omschrijft op welke momenten en op welke criteria hij zijn leveranciers en onderaannemers selecteert en beoordeelt. De certificaathouder registreert en archiveert de selecties en beoordelingen.

3.5 Wet- en regelgeving

De certificaathouder dient bij de opdrachtgever na te gaan of de werkzaamheden een monument betreffen en of er vergunning- en subsidievoorwaarden van toepassing zijn.

De certificaathouder dient de van toepassing zijnde wet- en regelgeving in acht te nemen. In de van toepassing zijnde URL's is dat nader uitgewerkt.

In de bij of krachtens Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) gegeven voorschriften staat omschreven welke werkzaamheden aan een monument vergunningplichtig, zowel voor de activiteit bouwen als voor de activiteit aanpassing van het monument, zijn. Indien de certificaathouder constateert dat de door hem uit te voeren werkzaamheden vergunningplichtig zijn, maar er geen vergunning aanwezig is, dient hij zijn opdrachtgever hierop te attenderen. Meer informatie zie [bijlage 9](#).

Indien er sprake is van een vergunning dient bij de uitvoering van de werkzaamheden rekening te worden gehouden met de voorwaarden die staan vermeld in de vergunning.

Onderhoud en restauratie is bouwen in de zin van de Woningwet waarop in beginsel de voorschriften van het Bouwbesluit 2012 van toepassing zijn.

Voor normbladen die in het Bouwbesluit 2012 zijn geduid, geldt de versie zoals vastgelegd in de Regeling Bouwbesluit 2012, tenzij in de omgevingsvergunning voor de activiteit monument anders is voorgeschreven.

Voor geharmoniseerde Europese normen (NEN-EN) die in de URL's worden genoemd geldt altijd de versie die in het 'Official Journal of the European Union' (OJEU) is afgekondigd. Voor geharmoniseerde productnormen in de zin van de CPR (hEN) worden deze versies door het Ministerie van BZK bijgehouden in de webtool '[CE-markeringsmodule](#)'.

3.6 Gebruik logo Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg

In [bijlage 10](#) is een richtlijn omtrent het gebruik van het logo Erkende Restauratiekwaliteit opgenomen. De certificaathouder heeft recht op gebruik van het logo (het is geen verplichting). De certificaathouder dient er voor te zorgen dat het logo op de juiste wijze (conform de bepalingen in [bijlage 10](#)) wordt gebruikt.

1 Inleiding

2 Eisen aan het bedrijf

3 Eisen aan de organisatie

4 Eisen aan het proces

5 Eisen aan het systeem voor interne kwaliteitsbewaking

6 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

4 Eisen aan het proces

4.1 Algemeen

Indien het gebouw of object als beschermd monument is geregistreerd door rijk, provincie of gemeente, dan mogen de werkzaamheden niet in strijd zijn met de Erfgoedwet (of opvolger) of de provinciale of gemeentelijke monumentenverordening.

Indien een opdrachtgever de werkzaamheden niet wil laten uitvoeren volgens de uitgangspunten van deze beoordelingsrichtlijn, dan dient de certificaathouder zijn opdrachtgever hierop aantoonbaar te attenderen en aangeven op welke onderdelen wordt afgeweken van de BRL.

4.1.1 Uitgangspunten voor het nemen van beslissingen over onderhoud en restauratie

Deze paragraaf bevat de uitgangspunten voor de beslissingen die door de opdrachtgever vooraf genomen moeten worden over onderhoud en restauratie van monumenten. De paragraaf is een hulpmiddel bij het overleg met de opdrachtgever over te maken keuzes.

Restaureren is alleen zinvol bij een blijvende betekenis van cultureel erfgoed en de hieraan verbonden waarden. Essentieel hierbij is dat dit erfgoed op een verantwoorde wijze wordt beheerd. Het gaat bij restaureren en beheren om het zoveel mogelijk vertragen van de tand des tijds. De tand des tijds dwingt tot regelmatig ingrijpen, waarbij in beginsel geldt: conserverend herstel. Daarvoor gelden de onderstaande uitgangspunten.

Bij restauratie is waardenstelling (herkennen en erkennen van waarden) door gekwalificeerd personeel, of een ingehuurde expert, altijd de eerste stap. De waardenstelling moet aantoonbaar en toetsbaar zijn. De wijze waarop en de mate waarin ingegrepen wordt is pas de tweede stap.

Elke ingreep is in meer of minder mate een aantasting van de cultuurhistorische waarde(n). Daarom is afwegen of de ingreep überhaupt noodzakelijk is, verstandig: het zich onthouden van een ingreep kan in bepaalde situaties de beste keuze zijn.

Eisen die gesteld worden aan een ingreep:

- Beperk de omvang van de ingreep, 'zo veel als noodzakelijk en zo weinig als mogelijk'.
- De ingreep is degelijk, om (opnieuw) ingrijpen zoveel mogelijk te voorkomen of zo lang mogelijk uit te stellen.
- De ingreep is passend (compatibel) binnen de gegeven situatie (de ingreep leidt niet tot nieuwe schade; reparaties zijn zwakker of gelijk aan de omliggende materialen van het origineel).
- Vervanging gebeurt bij voorkeur in hetzelfde materiaal (of materiaal met dezelfde eigenschappen) of techniek, tenzij dit tot schade zou leiden.

Dit heeft als consequentie voor toekomstige ingrepen dat beoordeeld moet worden of een maatregel

- compatibel⁷ is en
- herbehandelbaar⁸ of
- omkeerbaar (reversibel)⁹.

Op basis hiervan hanteren we onderstaande voorkeursvolgorde (hiërarchie) van restauratiecategorieën: de zogenaamde 'restauratieladder' (Tabel 1). In deze restauratieladder heeft uit oogpunt van onderhoud en restaureren een ingreep die genoemd staat in een bepaalde regel de voorkeur boven de ingreep in een eronder geplaatste regel.

⁷ *Compatibiliteit*: Een ingreep of behandeling mag geen schade (in technische of esthetische zin) toebrengen aan het aanwezige historische materiaal. De ingreep zelf dient binnen die randvoorwaarden zo duurzaam mogelijk te zijn.

⁸ *Herbehandelbaarheid*: Een ingreep of behandeling moet herhaalbaar zijn na degradatie van de ingreep tot een onacceptabel niveau.

⁹ *Reversibiliteit*: Een ingreep moet volledig omkeerbaar zijn. Of het gaat bij de ingreep om een herkenbare toevoeging, die dankzij de herkenbaarheid weer ongedaan kan worden gemaakt.

1 Inleiding

2 Eisen aan het bedrijf

3 Eisen aan de organisatie

4 Eisen aan het proces

5 Eisen aan het systeem voor interne kwaliteitsbewaking

6 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

Welke restauratiecategorie van toepassing is, hangt af van de fysieke samenhang en de historische waardenstelling van het betreffende bouwdeel. Het kan zijn dat voor alle onderdelen van het gebouw of object één restauratiecategorie wordt gekozen, maar er kunnen ook redenen zijn om voor de diverse onderdelen van het gebouw of object verschillende restauratiecategorieën te kiezen.¹⁰

De hier beschreven uitgangspunten vormen overigens ook een goed uitgangspunt bij ingrepen bij gebouwen en objecten zonder de status van beschermd monument.

Tabel 1: Hiërarchie van restauratiecategorieën (restauratieladder)

Restauratiecategorie		Toelichting
1. Conserveren/onderhoud		
2. Repareren		
3. Vernieuwen	a. Kopiëren	Zelfde vorm, zelfde (gelijksoortig) materiaal, zelfde verbindingstechniek
	b. Imiteren	Zelfde vorm, ander materiaal en/of andere verbindingstechniek
	c. Verbeteren	Verbeteren prestatie; oorspronkelijke of aangepaste vorm, ander materiaal en/of andere verbindingstechniek.

Toelichting

In deze hiërarchie van restauratiecategorieën ('restauratieladder') gaan conserveren, onderhoud en repareren voor vernieuwen. Het materiaal is immers de fysieke drager van de cultuurhistorische waarde. Als conserveren of onderhoud onvoldoende is, gaat men over tot repareren.

Indien onderdelen niet meer gerepareerd kunnen worden of andere zwaarwegende argumenten bestaan (zoals veiligheid), gaat men over tot vernieuwen. Bij vernieuwen bestaan drie opties: kopiëren, imiteren en verbeteren.

Er moet bij vernieuwen (voor de professional) herkenbaar zijn dat sprake is van 'later werk'.

Vernieuwen vindt alleen plaats bij:

- bedreiging van het voortbestaan, het verval (van gebouw of bouwdeel) kan niet gestopt worden;
- technisch falen van een constructie, materiaal of afwerking;
- andere zwaarwegende argumenten.

Als traditionele technische middelen (kopiëren) niet toereikend blijken om een monument te restaureren, dan is het aanvaardbaar om een beroep te doen op bewezen moderne conserverings- en constructie-methoden (imiteren).

Het verbeteren van (onderdelen van) monumenten is alleen van toepassing als een gebruikersdoel (bijvoorbeeld veilig gebruik van een monument of verduurzaming) hierom vraagt en op voorwaarde dat de waardenstelling hiervoor de ruimte geeft.

4.1.2 Vastlegging volgens de restauratieladder

Uitwerking in de uitvoeringsrichtlijn

In de van toepassing zijnde URL worden voor de betreffende bouwdelen per restauratiecategorie de minimale uitgangspunten (mogelijkheden voor de keuze voor materiaal, constructie, techniek, detaillering, vormgeving en kleurstelling) voor de restauratie werkzaamheden omschreven.

Vastlegging per werk

De (vooraf vastgestelde) restauratiecategorie dient tussen certificaathouder en opdrachtgever schriftelijk te worden vastgelegd. De vaststelling dient plaats te vinden op basis van de uitgangspunten zoals omschreven in [paragraaf 4.1.1](#).

¹⁰ Bijvoorbeeld het repareren van het metselwerk en het verbeteren van de kozijnen in dezelfde muur.

1 Inleiding

2 Eisen aan het bedrijf

3 Eisen aan de organisatie

4 Eisen aan het proces

5 Eisen aan het systeem voor interne kwaliteitsbewaking

6 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

Tenzij anders overeengekomen dienen alle werkzaamheden binnen de voorgeschreven uitgangspunten van de vastgestelde restauratiecategorie plaats te vinden. Indien tijdens de werkzaamheden onvoorziene zaken worden geconstateerd die het niet mogelijk maken om de werkzaamheden uit te voeren binnen de overeengekomen restauratiecategorie dient in overleg met de opdrachtgever opnieuw een categorie (voor dat onderdeel) te worden vastgesteld.

4.2 Eisen aan het restauratieproces

Voor de restauratie van monumenten dient het proces zoals is weergegeven in **bijlage 7** als uitgangspunt. De eisen die worden gesteld aan de verschillende onderdelen van het proces zijn in de hierop volgende paragrafen weergegeven.

Vanaf de start van een restauratie project legt de certificaathouder een projectdossier aan. In **bijlage 7** is weergegeven welke documenten hierin (indien van toepassing) opgenomen worden.

4.2.1 Bouwtechnische en bouwhistorische opname

De certificaathouder dient een bouwtechnische en (bouw)historische opname uit te voeren waarbij aantoonbaar minimaal de volgende aspecten aan bod komen:

a. Opname van de bestaande situatie

Voor zover relevant, dienen de volgende zaken bekend te zijn voor aanvang van de uitvoerende werkzaamheden:

- technische staat en het eenduidig vastleggen van schades;
- oorzaak van tekortkomingen;
- te verwachten ontwikkeling zonder ingrijpen (autonome ontwikkeling).

b. Vaststellen van specificaties van materiaal, constructie, techniek, detaillering, vormgeving en kleurstelling

- historische waardenstelling (materie, vorm en functie), dus inclusief de bouwsporen en de authenticiteit in het algemeen, daar waar nodig vastgelegd met beeldmateriaal;
- de bestaande vormgeving, techniek van vervaardiging, detaillering, constructie, materiaalkeuze en kleurstelling (historische stijl).

c. Vaststellen van maatregelen tot herstel

- classificatie van de werkzaamheden, eventueel per onderdeel, in een restauratiecategorie: 'conserveren', 'repareren', 'kopiëren', 'imiteren' of 'verbeteren';
- verschillen met de beoogde vormgeving, techniek van vervaardiging, detaillering, constructie en materiaalkeuze;
- de beschikbaarheid van eventuele alternatieve oplossingen;
- de mogelijke gevolgen van voorgenomen ingrepen (en mogelijke alternatieve oplossingen) op de bestaande situatie (waardenstelling, prestaties, functioneren en onderhoudsbehoefte).

d. Noodzaak om onderwerpen te laten documenteren en/of onderzoeken door een onafhankelijke ter zake kundige

De certificaathouder gaat na welke aspecten nadere studie vragen in het belang van de te verrichten werkzaamheden.

Indien de kennis van de opdrachtgever en de certificaathouder onvoldoende is om tot een goede waardenstelling te komen van het monument dient er een onafhankelijke ter zake kundige te worden geraadpleegd.

Voor de uit te voeren werkzaamheden dient vooraf een inschatting te worden gemaakt of de te verwachte duurzaamheid (levensduur) van de nieuwe situatie ten minste gelijk is aan die van de oude (oorspronkelijke) situatie. Uitgangspunt hierbij is dat zo veel mogelijk dezelfde materialen en technieken worden toegepast. In geval van twijfel dient de certificaathouder de gelijke duurzaamheid aannemelijk te maken met literatuurgegevens of aan te tonen met onderzoeksresultaten.

1 Inleiding

2 Eisen aan het bedrijf

3 Eisen aan de organisatie

4 Eisen aan het proces

5 Eisen aan het systeem voor interne kwaliteitsbewaking

6 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

Voor zover bovenstaande opname en analyse niet zijn verricht onder verantwoordelijkheid van de certificaathouder, dient de certificaathouder deze aantoonbaar te onderwerpen aan een ingangscntrole. Bij de ingangscntrole wordt beoordeeld of er een juiste opname en toetsing heeft plaatsgevonden overeenkomstig paragraaf 4.1.1 en deze paragraaf 4.2.

De certificaathouder stelt vast of de werkzaamheden naar zijn oordeel in aanmerking komen voor uitvoering onder het certificaat.

4.2.2 Vergunningen en aanvullende eisen

De certificaathouder dient zich, bij de opdrachtgever en op basis van deskundig inzicht, er van te vergewissen:

- of de werkzaamheden vergunningplichtig zijn ingevolge de Wabo, de Erfgoedwet of een provinciale of gemeentelijke monumenten- /erfgoedverordening;
- welke vrijstellingen of ontheffingen van het Bouwbesluit 2012 voortvloeien uit de omgevingsvergunning (voor het aspect bouwen en/of voor het aspect monumenten);
- of het eventueel ontbreken van de benodigde vrijstellingen of ontheffingen zijn oorzaak vindt in het feit dat de werkzaamheden vergunningvrij zijn;
- op welke punten (alsnog) een keuze noodzakelijk is: óf een prestatie verhogen tot het niveau van de nieuwbouw óf vrijstelling/ontheffing vragen van een voorschrift voor de nieuwbouw;
- of burgemeester en wethouders voorwaarden hebben gesteld in de omgevingsvergunning;
- welke bepalingen voortvloeien uit eventueel van toepassing zijnde subsidievoorwaarden.

Op basis van het bovenvermelde komen de certificaathouder en zijn opdrachtgever (eventueel per project en per onderdeel) overeen voor welke eigenschappen of welk prestatieniveau wordt gekozen.

4.2.3 Contractvorming

Bij het tot stand komen van de overeenkomst is de opdrachtgever verantwoordelijk voor het verstrekken van:

- de besteksvoorschriften waaronder de vermelding van de restauratiecategorie(en) waar volgens de werkzaamheden uitgevoerd dienen te worden (indien van toepassing gespecificeerd op onderdeel niveau);
- de benodigde gegevens van de vergunning- en/of subsidievoorwaarden;
- alle overige informatie die noodzakelijk is om tot een volledige en eenduidige offerte te komen.

De certificaathouder controleert een offerteaanvraag of besteksvoorschrift op juistheid, volledigheid en eenduidigheid van de beoogde opdracht.

Als er voor de uitvoer van de werkzaamheden in het bestek geen restauratiecategorie is omschreven verzoekt de certificaathouder de opdrachtgever om deze alsnog vast te stellen. Bij een onjuiste of tegenstrijdige (besteks)omschrijving van het werk zorgt de certificaathouder voor duidelijkheid in de offerte, waarmee hij vastlegt wat het werk feitelijk inhoudt. Voor de opdrachtgever moet dit herkenbaar zijn. Een certificaathouder vermeldt in elke offerte op welke restauratiecategorie het aanbod is gebaseerd.

Indien een werk vergunningplichtig is, kunnen werkzaamheden uitsluitend onder het certificaat worden uitgevoerd in combinatie met een vergunning die uitdrukkelijk betrekking heeft op de overeengekomen leveringen en/of werkzaamheden.¹¹

De certificaathouder is als (ter zake kundige) gespecialiseerde professional in staat en verantwoordelijk voor het attenderen van de opdrachtgever op zaken die voor de opdrachtgever relevant zijn (zaken waar hij als doorgaans minder gespecialiseerde en wellicht minder professionele partij mogelijk niet bij stil staat).

¹¹ Deze bepaling moet uitsluiten dat werkzaamheden uitgevoerd onder het certificaat in conflict komt met de Erfgoedwet of monumentenverordening.

1 Inleiding

2 Eisen aan het bedrijf

3 Eisen aan de organisatie

4 Eisen aan het proces

5 Eisen aan het systeem voor interne kwaliteitsbewaking

6 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

Voor zover er sprake is van een verhoging van prestaties, zoals eisen vermeld in het Bouwbesluit 2012 en/of eisen voortvloeiend uit deze beoordelingsrichtlijn en bijbehorende uitvoeringsrichtlijnen, dienen deze tot uitdrukking te komen in de prijsaanbieding.

Indien de werkzaamheden gepaard gaan met (tussentijdse) besprekingen (bouwvergaderingen) tussen opdrachtgever en certificaathouder, geeft de overeenstemming, tenzij anders overeengekomen, invulling aan de volgende zaken:

- beslisprocedure om aanwezige zaken (vrijkomende delen) prijs te geven;
- wijze van rapporteren door de certificaathouder;
- wijze van (tussentijds) evalueren;
- wijze van eindcontrole en oplevering.

4.2.4 Onderaanneming

Op basis van de(bouw)historische opname, de verleende vergunningen en aan de restauratie ten grondslag liggende documenten (contract, bestek en tekeningen) stelt de certificaathouder vast of de beschikbare kennis en technieken toereikend zijn, en zo niet, op welke wijze hierin wordt voorzien. Bij uitbesteding van werkzaamheden houdt de certificaathouder rekening met certificatie- en erkenningsregelingen zoals omschreven in **paragraaf 3.4**.

De certificaathouder is ervoor verantwoordelijk dat alle relevante eisen en randvoorwaarden die aan de uitvoering zijn gesteld, worden doorgegeven aan de onderaannemer

4.2.5 Werkvoorbereiding

In het proces van werkvoorbereiding toont de certificaathouder de volgende aspecten aan:

- de overall-planning, waarin de inzet van personeel, materiaal en materieel en relevante deadlines (onder andere in verband met levertijden en de huur van materieel) zijn opgenomen;
- omschrijving van de werkzaamheden, materialen¹² en technieken in overeenstemming met de in het contract vastgelegde voorwaarden;
- de risicoanalyse met betrekking tot de (restauratie)kwaliteit (constructies, materialen, technieken, afwerking, cultuurhistorische waarden).

Tijdens de werkvoorbereiding wordt een “inventarisatie van restauratie onderdelen” gemaakt. Deze beschrijft de volgende aandachtspunten van behandeling, opslag, verpakking en aflevering van restauratieonderdelen:

- Welke restauratieonderdelen er aangetroffen zijn.
- Hoe de te ontmantelen onderdelen herkenbaar te identificeren.
- Hoe de identificatie herkenbaar blijft tot het herplaatsen.
- Hoe deze gedemonteerd dienen te worden.
- Hoe de eventuele bescherming dient te gebeuren.
- Hoe deze getransporteerd moeten worden.
- Hoe deze opgeslagen moeten worden (al dan niet verpakt, maar in ieder geval herkenbaar geïdentificeerd en gemarkeerd).
- Hoe deze behandeld moeten worden ten behoeve van de conservering.
- Hoe en waar deze teruggeplaatst moeten worden.
- Wat er gebeurt als ze niet terug geplaatst (kunnen) worden.

Een beslissing om aanwezige zaken prijs te geven gebeurt overeenkomstig de met de opdrachtgever overeengekomen procedure.

1 Inleiding

2 Eisen aan het bedrijf

3 Eisen aan de organisatie

4 Eisen aan het proces

5 Eisen aan het systeem voor interne kwaliteitsbewaking

6 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

¹² Voor zover de principes zoals omschreven in paragraaf 4.2.1 het toelaten, dient bij de keuze van materialen gekozen te worden voor materialen met een aantoonbaar verantwoorde herkomst (zoals hout met een FSC- of PEFC-certificaat).

1 Inleiding

2 Eisen aan het bedrijf

3 Eisen aan de organisatie

4 Eisen aan het proces

5 Eisen aan het systeem voor interne kwaliteitsbewaking

6 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

4.2.6 Uitvoering

De uitvoering van de werkzaamheden dient plaats te vinden overeenkomstig de in de werkvoorbereiding geformuleerde uitgangspunten en de bij de werkzaamheden behorende uitvoeringsrichtlijn.

De werkzaamheden dienen voortdurend te worden afgestemd op de bevindingen tijdens de voortgang, rekening houdend met onvoorziene zaken. Bij voorgenomen wijzigingen in de uitvoering (wijziging in de overeengekomen restauratiecategorie) dient er tijdig overleg plaats te vinden met de opdrachtgever. Certificaathouder attendeert de opdrachtgever wanneer de uitvoering door de wijziging strijdig is met de vergunnings- of subsidievoorwaarden, zodat de opdrachtgever kan afstemmen met de toezichthouder. Hij informeert naar de uitkomst van dat afstemmingsoverleg.

Voor de duur van het werk en tijdens transport en opslag dient een doeltreffende bescherming gewaarborgd te zijn tegen risico's van klimaat, beschadigingen, onoordeelkundige ingrepen van derden of ontvreemding van losgenomen onderdelen.

Voorkomen wordt dat delen van historische waarde als afval worden behandeld. Verwijderde of vervangen delen worden bewaard als vergelijkingsmateriaal voor vervangende delen. De opdrachtgever moet in de gelegenheid worden gesteld verwijderde of vervangen delen ter beschikking te krijgen.

4.2.7 Oplevering, garantie en nazorg

De certificaathouder heeft omschreven hoe het opleverproces wordt ingevuld. Hij beschikt over een opleveringsdossier waarin in ieder geval de volgende aspecten zijn opgenomen:

- het proces-verbaal van oplevering;
- de verstrekte garanties;
- het projectplan (de relevante onderdelen ervan);
- de contractuele bepalingen betreffende de nazorg.

4.3 Goedkeurmomenten

De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd op basis van de volgende, door de certificaathouder en zijn opdrachtgever schriftelijk overeen te komen, goedkeur momenten.

Tabel 2: Goedkeurmomenten

Goedkeurmoment	Standaard via
Opname	Offerte en opdrachtbevestiging
Noodzaak onafhankelijk(e) documentatie/onderzoek	
Afbeeldingen en/of specificaties	
Classificatie in restauratiecategorie (vooraf) (tabel 1, 4.1.1)	
Inspectierecht	
Aanvullende eigenschappen/prestaties	
Toetsing van opname (indien niet uitgevoerd door certificaathouder)	-
Ontheffing vragen	-
Beslisprocedure onverwachte zaken	Notulen bouwvergadering
Wijze van rapporteren	
Wijze van eindcontrole en oplevering	
Deponeren van documenten	-

De uitvoeringsrichtlijn op grond waarvan de werkzaamheden worden uitgevoerd kan aanvullende goedkeurmomenten vermelden.

4.4 Afbakening verantwoordelijkheid (Instapmomenten)

De certificaathouder kan de aanvraag of opdracht ontvangen terwijl het proces van voorbereiding al geheel of gedeeltelijk is afgerond door een opdrachtgever, architect of aannemer. Omdat dit gevolgen heeft voor de feitelijke verantwoordelijkheid van de certificaathouder, onderscheidt deze beoordelingsrichtlijn verschillende soorten opdrachten:

1. Opdrachten afkomstig van een professionele opdrachtgever die zich heeft toegelegd op het eigendom en/of beheer monumenten, bijvoorbeeld blijvende uit de statuten.
2. Opdrachten waarvan de specificaties en voorwaarden tot stand zijn gekomen via een kwaliteitssysteem volgens de BRL 1000 Erkend Restauratie-Architectenbureau (bijvoorbeeld blijvend uit een certificaat of vermelding op de www.stichtingerm.nl).
3. Opdrachten waarvan de specificaties en voorwaarden tot stand zijn gekomen via een kwaliteitssysteem volgens de BRL 2000 (bijvoorbeeld blijvend uit certificaat of vermelding op de www.stichtingerm.nl).
4. Opdrachten waarvan de specificaties en voorwaarden tot stand zijn gekomen via een kwaliteitssysteem volgens de BRL 3000 Erkend Restauratiebouwbedrijf (ERB), bijvoorbeeld blijvende uit een certificaat of vermelding op de www.stichtingerm.nl.
5. Overige opdrachten, bijvoorbeeld van een particuliere of niet gespecialiseerde opdrachtgever.

In het kader van deze beoordelingsrichtlijn wordt de certificaathouder niet beoordeeld op de inhoud van paragraaf 4.1.1 en 4.2.1 indien¹³:

- a. de opdracht behoort tot de soorten 1, 2, 3 of 4; of
- b. de via een niet-erkende architect geformuleerde opdracht zich beperkt tot werkzaamheden waarvoor de voorschriften van ethiek in de fase van uitvoering geen keuzemogelijkheden meer met zich mee brengen voor de certificaathouder.

De certificaathouder dient deze beperking tot uiting te laten komen in de prijsaanbieding en de opdrachtbevestiging/overeenkomst.

1 Inleiding

2 Eisen aan het bedrijf

3 Eisen aan de organisatie

4 Eisen aan het proces

5 Eisen aan het systeem voor interne kwaliteitsbewaking

6 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

¹³ Opdrachten die afkomstig zijn van een professionele monumenteneigenaar, Erkend Restauratie- Architectenbureau (BRL 1000), EMA-erkend adviesbureau (BRL 2000) of ERB-erkende aannemer (BRL 3000) krijgen een lichtere ingangscntrole in de fase voorafgaande aan de uitvoering.

Bij een lichtere ingangscntrole wordt beoordeeld op de aanwezigheid en de volledigheid van de technische en (bouw)historische opname. Hierbij hoeft niet te worden gecontroleerd of de gekozen uitgangspunten van restauratie ethiek en de technische en (bouw)historische opname juist zijn geweest.

5 Eisen aan het systeem voor interne kwaliteitsbewaking

5.1 Algemeen

De aanvrager beschikt over een actueel en doeltreffend functionerend kwaliteitszorgsysteem¹⁴(IKB) zoals beschreven in § 3.1. Het kwaliteitsbeleid betreft het toepassingsgebied van het certificaat. Dit kwaliteitszorgsysteem waarborgt aantoonbaar dat de materialen, werkzaamheden, omstandigheden en resultaten bij voortdurend aan de vastgestelde eisen voldoen. Het systeem dient ten minste de onderwerpen te regelen die zijn aangegeven in de 'Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking' (zie bijlage 8) op een wijze die is toegesneden op restauratie. Facultatief is daarbij de mogelijkheid om voorafgaande aan de ingangscntrole gebruik te maken van standaard inkoopspecificaties.

De controles en registraties bij de ingangscntrole van materialen en tijdens de uitvoering van restauratie werkzaamheden, dienen ten minste betrekking te hebben op die kenmerken die zonder destructief onderzoek niet meer waarneembaar zijn aan het eindresultaat.

Het kwaliteitssysteem moet zijn afgestemd op het beleid zoals omschreven is in § 3.1. De certificaathouder zorgt ervoor dat het kwaliteitssysteem actueel is. Het wordt dus aangepast als de certificaathouder dit noodzakelijk acht (voortschrijdend inzicht): in ieder geval als de omstandigheden binnen de organisatie wijzigen en als er relevante voorschriften of wetgeving veranderen.

De certificaathouder dient ten minste procedures te hebben vastgelegd in zijn kwaliteitssysteem m.b.t.:

- a. Interne audits (waaronder ook projectcontroles);
- b. Vakbekwaamheid/scholing;
- c. Onderhoud van het kwaliteitssysteem;
- d. Ketenkwaliteit (uitbesteding/onderaanneming/inhuur);
- e. Corrigerende maatregelen bij geconstateerde afwijkingen;
- f. Behandeling van klachten;
- g. Het maken en onderhouden van de benodigde standaarddocumenten t.b.v. het voldoen aan de eisen van deze BRL en de bijhorende URL(en);
- h. Onderzoek naar klanttevredenheid.

De certificaathouder wijst iemand aan die verantwoordelijk is voor de controles.

5.2 Verantwoordelijkheid

Het kwaliteitsbeleid maakt een volwaardig en samenhangend onderdeel uit van het bedrijfsbeleid en de directie verantwoordelijkheid.

5.2.1 Management review

Het management en de kwaliteitscoördinator besteden ten minste een maal per jaar in het management review (MR) aandacht aan het analyseren van sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen¹⁵. Voor deze analyse worden onder andere de uitkomsten gebruikt van projectevaluaties, interne audits en klachtenbehandeling. Ook worden de doelstellingen van het afgelopen jaar besproken en worden voor het volgend jaar nieuwe doelstellingen geformuleerd en/of bestaande doelstellingen bijgesteld. Indien nodig wordt het beleid bijgesteld.

¹⁴ Systeem voor interne kwaliteitsbewaking, ook wel IKB genoemd.

¹⁵ Tot deze analyse behoort ook het bewaken van de grens van het eigen kunnen: weten wat de certificaathouder niet weet of kan (uitzonderlijke technieken), weten wanneer een ander in te schakelen.

1 Inleiding

2 Eisen aan het bedrijf

3 Eisen aan de organisatie

4 Eisen aan het proces

5 Eisen aan het systeem voor interne kwaliteitsbewaking

6 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

5.3 Klachtenregistratie en -behandeling

De certificaathouder dient een aantoonbaar goed functionerende klachtenregistratie en -behandeling te hebben als integraal onderdeel van het kwaliteitssystem (IKB). Per klacht dient te zijn aangegeven hoe de klacht is geanalyseerd en afgehandeld.

5.4 Meetmiddelen

De aanvrager dient te beschikken over de voor hem relevante meetmiddelen om in eigen beheer de kwaliteitsaspecten te bewaken van ten minste de onderdelen/punten zoals vermeld in de relevante uitvoeringsrichtlijnen behorende bij deze beoordelingsrichtlijn.

5.5 Externe kwaliteitsbewaking

De certificaathouder dient medewerking te verlenen aan de door of namens de certificatie-instelling uit te voeren controlewerkzaamheden door toegang tot het bedrijf te verlenen en desgevraagd in alle relevante documenten inzage te verschaffen en monsters ter beschikking te stellen.

1 Inleiding

2 Eisen aan het bedrijf

3 Eisen aan de organisatie

4 Eisen aan het proces

5 Eisen aan het systeem voor interne kwaliteitsbewaking

6 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

6 Externe kwaliteitsbewaking

6.1 Eisen aan de certificatie instelling

De certificerende instelling (CI) is door de Raad voor Accreditatie geaccrediteerd voor NEN-EN-ISO/IEC 17065 (certificatie van processen en producten). De accreditatie dient betrekking te hebben op een beoordelingsrichtlijn voor processen of producten in het werkgebied 'bouw'.

De certificatie-instelling heeft een overeenkomst gesloten met de Stichting ERM om deze beoordelingsrichtlijn te gebruiken. De certificatie-instelling dient ten minste een keer per jaar met de auditoren actief deel te nemen aan een gezamenlijke evaluatie dag, die moet leiden tot aanbevelingen bedoeld voor terugkoppeling aan het Centraal College van Deskundigen Restauratiekwaliteit.

De certificerende instelling rapporteert jaarlijks aan Stichting ERM over de certificatiwerkzaamheden in het kader van deze beoordelingsrichtlijn. De CI volgt daarbij de 'ERM Kwaliteitsstandaard'.

6.2 Kwaliteitstoetsing door certificerende instelling

Het doel van de audits is om vast te stellen of een organisatie voldoet aan de eisen in de BRL 4000 en betreffende uitvoeringsrichtlijn(en). Het auditteam van de CI stelt na de audit een rapportage op die voldoet aan de eisen van NEN-EN-ISO/IEC 17065.

Toelichting

Voor een overzicht van de procedure voor het verkrijgen van een certificaat wordt verwezen naar [bijlage 2](#). [Bijlage 3](#) geeft inzicht in de werkwijze bij het uitvoeren van audits in het kader van deze BRL. [Bijlage 5](#) omschrijft de grootte van de organisaties in relatie tot de in de audit te toetsen eisen. In de bijlagen Bijzondere Bepalingen per URL ([bijlagen 11](#) tm [24](#)) zijn bijzonderheden per uitvoeringsrichtlijnen opgenomen.

Cyclus

De initiële toets vormt het begin van de auditcyclus en vindt plaats in het eerste jaar; in jaar 2, 3 en 4 van de cyclus vinden controletoeetsen plaats. Na vijf jaar begint de cyclus opnieuw en wordt een nieuw certificaat afgegeven als de organisatie met positief resultaat de herhalingstoets doorloopt.

6.2.1 Toelatingsonderzoek

De CI voert tijdens het bezoek gesprekken met vertegenwoordigers van de verschillende disciplines bij de certificaathouder om op verschillende niveaus de implementatie van het beleid en van het kwaliteitssysteem te toetsen (systeemaudit). Er worden ten minste twee projecten bezocht (projectenaudit). Het onderzoek omvat alle eisen van de BRL 4000 en de betreffende URL(en).

De tijdsbesteding door de CI bedraagt onder normale omstandigheden tenminste één dag (contacttijd). Dit is exclusief voorbereiding en rapportage. De grootte van het auditteam wordt afgestemd op de grootte van de organisatie.

'Systeemaudit': beoordeelt hoe het management/de directie het bedrijf leidt en hoe dit beleid in de praktijk resulteert in projecten die aan de BRL/URL(en) voldoen. Hierin wordt gecontroleerd of het bedrijf voldoet aan de BRL 4000. Indien de certificaathouder is gecertificeerd volgens meerdere uitvoeringsrichtlijnen, kan de systeemaudit worden gecombineerd in één bezoek met een tijdsbesteding van een halve dag.

'Projectenaudit': hierin wordt door middel van een bezoek aan één of meer representatieve projecten¹⁶, getoetst of het bedrijf voldoet aan de eisen uit [hoofdstuk 4](#), 'Eisen aan het proces' van de BRL en of het voldoet aan de eisen uit de betreffende URL(en). Beoordeling van

¹⁶ Dit is naar inschatting van de CI. Een project is 'representatief' als het voldoende dekking geeft van de eisen uit de BRL en URL's en de CI op basis van het bezoek aan het project alle relevante eisen uit de BRL en URL's kan toetsen.

1 Inleiding

2 Eisen aan het bedrijf

3 Eisen aan de organisatie

4 Eisen aan het proces

5 Eisen aan het systeem voor interne kwaliteitsbewaking

6 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

werkzaamheden die onder certificaat zijn uitgevoerd volgens twee of meer uitvoeringsrichtlijnen worden zoveel mogelijk in combinatie uitgevoerd (bijvoorbeeld bij één project).

Contacttijd: audittijd die de medewerker (s) van de CI doorbrengt/doorbrengen bij de organisatie (kantoorbezoek en projectbezoek).

Samenstelling auditteam

Het toelatingsonderzoek en herhalingsstoets worden uitgevoerd door een auditteam samengesteld uit auditoren met kennis van certificering, kwaliteitszorg en bedrijfskunde en uit (restauratie-) vakinhoudelijke auditoren.

6.2.2 Controletoets 2^e, 3^e en 4^e jaar

In het tweede, derde en vierde jaar vinden controletoetsen plaats, waaraan de CI onder normale omstandigheden tenminste 0,5 dag besteedt (contacttijd).

Er wordt getoetst of:

1. de tekortkomingen, verbeterpunten en aandachtspunten die in de voorgaande audit zijn geconstateerd zijn opgelost, en
2. of de certificaathouder nog voldoet aan de eisen. Dit gebeurt op basis van een steekproef die ten minste een vierde van de eisen van het toelatingsonderzoek omvat.

De eisen in de URL (en) worden getoetst (projectenaudit).

Bij de controletoetsen bestaat het auditteam uit een restauratiedeskundige auditor tenzij de 'Bijzondere bepaling' bij een specifieke URL voorschrijft dat er ook een systeemaudit uitgevoerd wordt. In dat geval is er ook een auditor van de certificerende instelling betrokken is.

6.2.3 Herhalingsstoets

In het vijfde jaar wordt een herhalingsstoets gehouden. In deze herhalingsstoets wordt besloten of de certificaathouder het certificaat opnieuw verkrijgt. Het onderzoek omvat dezelfde eisen als de initiële toets. De contacttijd door de CI is 1 dag. De herhalingsstoets is de start van een nieuwe 'beoordelingscyclus' van vier jaar. Dat betekent dat in de drie daaropvolgende jaren opnieuw controletoetsen worden uitgevoerd.

Bijstellen van tijdsbesteding

Voor bedrijven die zijn gecertificeerd volgens NEN-EN-ISO 9001 geldt dat zij, naast de hierboven genoemde documenten ook kopieën moeten overleggen van de ISO-rapportages van het afgelopen jaar en een kopie van de nog geldende certificaten. Deze rapportages worden tijdens de documentenbeoordelingen bij audits meegenomen in de voorbereiding van de audit.

Omdat een deel van de onderwerpen uit deze BRL overeenkomt met onderwerpen in de ISO 9001, worden deze, voor zover er geen tekortkomingen zijn geconstateerd, in de beoordeling buiten beschouwing gelaten. Hiermee wordt de toets verkort.¹⁷

Zie bijlage 4 voor de relatie tussen NEN-EN-ISO 9001 en BRL 4000.

6.2.4 Certificaat

Het certificaat dat wordt uitgegeven op basis van het toelatingsonderzoek en de herhalingsstoetsen, is in beginsel vier jaar geldig.

De certificerende instelling kan het certificaat schorsen of intrekken. Dit doet zij wanneer de certificaathouder de tekortkomingen die tijdens de voorgaande toets zijn geconstateerd niet volgens afspraak heeft verbeterd (e.e.a. volgens [paragraaf 6.4](#)).

1 Inleiding

2 Eisen aan het bedrijf

3 Eisen aan de organisatie

4 Eisen aan het proces

5 Eisen aan het systeem voor interne kwaliteitsbewaking

6 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

¹⁷ Dit geldt alleen als in de scope van de ISO 9001 is vermeld dat het om een restauratiebedrijf gaat. Anders kunnen bij de audit voor de ISO 9001 de aspecten die voor een restauratiebedrijf gelden niet meegenomen worden.

6.3 Deskundigheid certificatiepersoneel

De certificatie-instelling dient voor het inspecteren/auditen en het beoordelen (certificatieonderzoek en beoordeling van rapporten van een inspecteur of auditor) functionarissen in te zetten met een opleiding, kennis en ervaring overeenkomstig onderstaande tabel.

Het auditteam voor het toelatingsonderzoek en de herhalingstoets bestaat standaard uit een restauratiedeskundige en een lead-auditor. Het is toegestaan dat het auditteam bestaat uit alleen een restauratiedeskundige. Deze twee functies kunnen verenigd zijn in één persoon als de restauratiedeskundige door de certificatie-indeling is gekwalificeerd als lead-auditor.

Als de certificaathouder al de benodigde externe audits in het kader van NEN-EN-ISO 9001 heeft gekregen, dan kan het auditteam standaard uit alleen een restauratiedeskundige bestaan.

Tabel 3: Deskundigheid certificatie personeel

Certificatiepersoneel	Opleiding ¹⁸	Kennis en Ervaring
Auditor (restauratiedeskundige)	MBO-niveau	<ul style="list-style-type: none">• Monumentenzorg, restauratietechniek• Vertrouwd met het vakspecialisme van de betreffende uitvoeringsrichtlijn onder deze beoordelingsrichtlijn• Als praktijkman vertrouwd met materialen en bewerkingen• 5 jaar ervaring in de praktijk van het vakspecialisme van de betreffende uitvoeringsrichtlijn• Auditing• Onafhankelijk van de certificaathouder, de te beoordelen objecten en de bij de planvorming, begeleiding of uitvoering hiervan betrokken partijen• Curriculum vitae ter goedkeuring naar de Stichting ERM
Lead-auditor	HBO-niveau	<ul style="list-style-type: none">• Auditing (gekwalificeerd NEN-EN-ISO 9001 auditor)¹⁹• Auditervaring bij bouwkundige bedrijven
(Reviewer) Beoordelaar	HBO-niveau	<ul style="list-style-type: none">• Bouwkundig• Monumentenzorg en restauratie
Beslisser	HBO-niveau	<ul style="list-style-type: none">• Managementervaring• Kennis van certificatie en ten minste 5 jaar ervaring met certificeren• Kennis van accreditatiecriteria

¹⁸Gelijkwaardige buitenlandse opleidingsniveaus zijn toegestaan

¹⁹ Onderdeel van deze beoordeling is tevens de toepassing van NEN-EN-ISO 19011 'Richtlijnen voor het uitvoeren van audits van managementsystemen')

1 Inleiding

2 Eisen aan het bedrijf

3 Eisen aan de organisatie

4 Eisen aan het proces

5 Eisen aan het systeem voor interne kwaliteitsbewaking

6 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

6.4 Sanctiebeleid

De certificatie-instelling kan sancties treffen tegen de certificaathouder. De certificatie-instelling hanteert de volgende regels, gekoppeld aan een gradatie in afwijkingen:

- Een aandachtspunt is een afwijking die wordt geconstateerd op punten die zijdelings met de BRL te maken hebben, punten die niet van invloed zijn op de kwaliteit van het restaureren of die geen direct risico betekenen voor het object. Bijvoorbeeld kan gedacht worden aan de verspreiding of vastlegging van kennis die bij één medewerker aanwezig is (de contacten/ relaties van de inkoper). Een aandachtspunt moet voor de volgende audit opgelost zijn. Als dit niet het geval is, wordt het een verbeterpunt.
- Een verbeterpunt is een minder ernstige afwijking dan een tekortkoming. De certificaathouder geeft binnen de afgesproken termijn aan welke verbetering zal worden getroffen. Een verbeterpunt wordt geformuleerd als:
 1. in de ondersteunende processen een afwijking wordt geconstateerd of,
 2. er geen opvolging aan een aandachtspunt (zie hierboven) is gegeven.
- Een tekortkoming is een ernstige afwijking die leidt tot direct te nemen, concrete met de certificatie-instelling af te spreken verbeteringen. Dergelijke tekortkomingen worden op een "tekortkoming-formulier" beschreven. Wanneer de certificaathouder binnen de afgesproken termijn geen verbetering heeft gerealiseerd, gaat de certificatie-instelling over tot het intrekken van het certificaat. Een tekortkoming wordt geformuleerd als:
 1. het auditteam op het primaire proces afwijkingen constateert en de kwaliteit van het restaureren niet wordt geborgd of,
 2. als aan een verbeterpunt (zie hierboven) geen opvolging is gegeven.

Tabel 4: Sanctiebeleid

Verbeterpunten	Tekortkomingen	Maatregel	Sanctie
1 tot 5	--	Omschrijving te treffen maatregel(en) binnen 3 maanden	--
6 of meer	--	Omschrijving te treffen maatregelen binnen 1 maand	Waarschuwing
--	1 tot 2	Omschrijving uit te voeren maatregel(en) binnen 2 maanden	--
--	3 tot 5	Omschrijving uit te voeren maatregelen binnen 1 maand	Waarschuwing
--	Meer dan 5	Omschrijving uit te voeren maatregelen binnen 1 maand.	Waarschuwing, schorsen, niet voortzetten of beëindigen van het certificaat

1 Inleiding

2 Eisen aan het bedrijf

3 Eisen aan de organisatie

4 Eisen aan het proces

5 Eisen aan het systeem voor interne kwaliteitsbewaking

6 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

6.5 Het certificaat

Het certificaat vermeldt:

- NAW-gegevens van de certificaathouder;
- de relevante uitvoeringsrichtlijn(en) en eventuele deelcertificaten;
- datum van uitgifte en vervaldatum;
- voor welke vestiging(en) het certificaat geldt (alleen de betreffende vestiging(en));
- indien gekozen is voor een aparte entiteit binnen de organisatie voor restauratie-activiteiten: een duidelijke omschrijving van de entiteit waarvoor het certificaat geldt;
- in het geval van een deelcertificaat op grond van **paragraaf 1.4** vermeldt het certificaat bovendien op welke werkzaamheden of welk deel van het proces van de bijbehorende uitvoeringsrichtlijn het certificaat betrekking heeft.

Voor de naamsvermelding op de certificaten geldt het volgende:

- Er kan maximaal één certificaathouder op een certificaat staan (dit is één rechtspersoon).
- Onderaan het certificaat staan de adresgegevens van deze rechtspersoon.
- Eventuele handelsnamen waarmee de betreffende rechtspersoon zich op de markt profileert, kunnen vermeld worden.
- Een vestiging van de certificaathouder met zelfstandige rechtspersoonlijkheid moet een eigen certificaat aanvragen. Alleen rechtspersonen met een eigen certificaat mogen het logo Erkende Restauratiekwaliteit van ERM voeren. Zie **bijlage 10** voor de regels omtrent het gebruik van het logo.

Een vestiging van de certificaathouder wordt alleen op het certificaat vermeld als die vestiging door de certificerende instelling is getoetst op het voldoen aan de eisen in deze beoordelingsrichtlijn.

1 Inleiding

2 Eisen aan het bedrijf

3 Eisen aan de organisatie

4 Eisen aan het proces

5 Eisen aan het systeem voor interne kwaliteitsbewaking

6 Externe kwaliteitsbewaking

Bijlagen

Bijlage 1. Definities en begrippen

In deze Beoordelingsrichtlijn worden de onderstaande begrippen gebruikt in de betekenis die in de kolom er naast vermeld is. Dat sluit uiteraard niet uit dat deze woorden in ander verband in een andere betekenis gebruikt kunnen worden.

<i>Adviseur</i>	Deskundige gericht op de instandhouding van het monument ten aanzien van bouwtechnische en/of bouwhistorische aspecten. ²⁰
<i>Architect</i>	In restauratie gespecialiseerde architect ²¹ die is ingeschreven in het Architectenregister, beheerd door het Bureau Architectenregister (BA) of een daarmee vergelijkbaar register in een lidstaat van de EU.
<i>Auditor</i>	De ter zake deskundige die in opdracht van de certificatie-instelling de toetsen uitvoert voor het verkrijgen of behouden van het certificaat, zie hoofdstuk 6
<i>Certificaat</i>	De kwaliteitsverklaring zoals deze wordt afgegeven door de certificatie-instelling (CI) aan een certificaathouder.
<i>Certificaathouder</i>	Rechtspersoon (bedrijf of zelfstandige) die voldoet aan de eisen van een beoordelingsrichtlijn / uitvoeringsrichtlijn en door een certificatie-instelling met regelmaat hierop wordt getoetst.
<i>Certificerende instelling</i>	De instelling die aan de hand van de uitgevoerde toetsen een certificaat verstrekt aan de certificaathouder en door de Raad voor Accreditatie is geaccrediteerd voor NEN-EN-ISO/IEC 17065 (certificatie van processen en producten). (In deze BRL ook wel 'CI' genoemd.)
<i>Compatibiliteit</i>	Mate waarin de eigenschappen van het nieuwe materiaal is afgestemd op het bestaande. Een ingreep of behandeling mag geen schade (in technische of esthetische zin) toebrengen aan het aanwezige historische materiaal. De in-greep zelf dient binnen die randvoorwaarden zo duurzaam mogelijk te zijn.
<i>Competentie</i>	Aangetoond vermogen om kennis, vaardigheden en/of houding en persoonlijke kwaliteiten in voorkomende situaties op adequate, doelbewuste en gemotiveerde wijze proces- en resultaatgericht toe te passen.
<i>Conserveren</i>	Werkzaamheden aan (onderdelen van) een gebouw om verval te stoppen of dreigende aantasting te voorkomen met als doel het zoveel mogelijk handhaven van de aangetroffen staat.
<i>Controletoets</i>	Tussentijdse toets of audit waarin een auditor of auditteam van de certificatie-instelling nagaat of de certificaathouder nog aan de eisen van de BRL en URL voldoet en het certificaat voortgezet kan worden.
<i>Eigen personeel</i>	Personeel direct in dienst van de certificaathouder. Daaronder personeel dat in juridische zin bij moeder- of zusterbedrijf in dienst is, maar in

²⁰ Bij voorkeur een adviesbureau dat voldoet aan de EMA-criteria. Adviesbureaus die erkend zijn op basis van BRL 2000 EMA, voldoen aan de deskundigheidseisen die gelden voor het realiseren van de door ERM voorgestane restauratiekwaliteit.

²¹ Bij voorkeur een architect die erkend is op basis van BRL 1000 Erkend Restauratie-architectenbureau (ERA). Architecten die erkend zijn op basis van deze richtlijn, voldoen aan de ambities en uitgangspunten die gelden voor het realiseren van de door ERM voorgestane restauratiekwaliteit.

Bijlagen

1	Definities en begrippen
2	Procedure ter verkrijging van een certificaat
3	Auditprotocol
4	Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000
5	Eisen aan de certificaathouder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte
6	Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
7	Overzicht van het restauratieproces (informatief)
8	Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking
9	Vergunningplicht: wetten en verordeningen
10	Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit
Bijzondere bepalingen:	
11	URL 4001 Historisch Timmerwerk
12	URL 4002 Glaspanelen in lood
13	URL 4003 Historisch Metselwerk
14	URL 4004 Riet
15	URL 4005 Historisch Beton - realisatie
16	URL 4006 Historisch Voegwerk
17	URL 4007 Steenhoudwerk
18	URL 4008
19	URL 4009 Historisch Schilderwerk
20	URL 4010 Historisch Leidak
21	URL 4011 Metalen Dakbedekkingen en goten bij monumenten
22	URL 4012 Historisch Metaal (ferro)
23	URL 4013 Historisch Parket
24	URL 4014 Historisch Pannendak

Bijlagen

- 1 Definities en begrippen
 - 2 Procedure ter verkrijging van een certificaat
 - 3 Auditprotocol
 - 4 Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000
 - 5 Eisen aan de certificaathouder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte
 - 6 Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
 - 7 Overzicht van het restauratieproces (informatief)
 - 8 Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking
 - 9 Vergunningplicht: wetten en verordeningen
 - 10 Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit
- Bijzondere bepalingen:**
- 11 URL 4001 Historisch Timmerwerk
 - 12 URL 4002 Glaspanelen in lood
 - 13 URL 4003 Historisch Metselwerk
 - 14 URL 4004 Riet
 - 15 URL 4005 Historisch Beton - realisatie
 - 16 URL 4006 Historisch Voegwerk
 - 17 URL 4007 Steenhouwwerk
 - 18 URL 4008
 - 19 URL 4009 Historisch Schilderwerk
 - 20 URL 4010 Historisch Leidak
 - 21 URL 4011 Metalen Dakbedekkingen en goten bij monumenten
 - 22 URL 4012 Historisch Metaal (ferro)
 - 23 URL 4013 Historisch Parket
 - 24 URL 4014 Historisch Pannendak

praktische zin als werknemer van de certificaathouder functioneert. Leerlingen vallen niet onder de noemer eigen personeel.

<i>Entiteit</i>	Een identificeerbare eenheid binnen een grotere organisatie die wat betreft kennis en ervaring voldoet aan de eisen van deze BRL.
<i>Externe kwaliteitsbewaking</i>	Een certificatie-instelling bewaakt als externe partij of het systeem van interne kwaliteitsbewaking en de uitvoeringspraktijk van de certificaathouder aan de eisen van de BRL en URL voldoet.
<i>Herbehandelbaar(heid)</i>	Herbehandelbaarheid betekent dat wanneer de behandeling is gedegradeerd tot een niet-acceptabel niveau, het mogelijk moet zijn om een nieuwe behandeling aan te brengen.
<i>Herhalingstoets</i>	Eerste toets of audit van een nieuwe toetscyclus van drie jaar waarin een auditteam van de certificatie-instelling met verschillende auditoren nagaat of de certificaathouder nog aan de eisen van de BRL en URL voldoet en het certificaat voortgezet kan worden. Een succesvol afgelegde herhalingstoets leidt tot een nieuw certificaat.
<i>Hoofdaannemer</i>	Een organisatie in het maatschappelijk verkeer die zelfstandig en voor eigen rekening en risico een bedrijf voert, eventueel met inschakeling van onderaannemers.
<i>Imiteren</i>	Vervaardigen van een nieuw onderdeel in de oorspronkelijke vorm, met gebruikmaking van oorspronkelijke of modernere materialen. Dit kan met dezelfde (oorspronkelijke) of andere verbindingstechnieken.
<i>Instandhouding</i>	Het proces van voorbereiding en uitvoering gericht op het fysiek handhaven en laten functioneren van gebouwen of objecten en hun onderdelen door middel van conserveren, onderhouden, repareren, kopiëren, imiteren en verbeteren.
<i>Interne kwaliteitsbewaking</i>	Bedrijfskwaliteitssysteem. Dit systeem waarborgt dat bedrijfsprocessen, materialen, methoden, omstandigheden en resultaten bij voortdurend voldoen aan in de BRL en URL vastgestelde eisen en aan de erbij horende rapportages.
<i>Karakteristiek gebouw of object</i>	Een gebouw of object, dat niet als monument is beschermd, maar een kenmerkend onderdeel vormt van een stads- of dorpsgezicht (naar het oordeel van burgemeester en wethouders).
<i>Klein bedrijf (gecertificeerd)</i>	Certificaathouder met 1 tot en met 3 fte werkzaam in de restauratie en het onderhoud van monumenten, karakteristieke gebouwen en objecten in beschermde gezichten. Een klein bedrijf kan ook een ondernemer zonder personeel zijn (éénmansbureau of OZP-er).
<i>Kopiëren</i>	Vervaardigen van een nieuw onderdeel in oorspronkelijke vorm met gebruikmaking van oorspronkelijke verbindingstechnieken en oorspronkelijke of gelijke/gelijksoortige materialen.
<i>Mensjaar</i>	Uitgedrukt in uren, hiervoor wordt aangehouden 200 werkdagen à 8 uur = 1.600 uur per jaar.
<i>Midden- en grootbedrijf</i>	Certificaathouder die, gedurende het laatste jaar, een minimum aantal

Bijlagen

- 1 Definities en begrippen
 - 2 Procedure ter verkrijging van een certificaat
 - 3 Auditprotocol
 - 4 Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000
 - 5 Eisen aan de certificaat-houder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte
 - 6 Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
 - 7 Overzicht van het restauratieproces (informatief)
 - 8 Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking
 - 9 Vergunningplicht: wetten en verordeningen
 - 10 Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit
- Bijzondere bepalingen:**
- 11 URL 4001 Historisch Timmerwerk
 - 12 URL 4002 Glaspanelen in lood
 - 13 URL 4003 Historisch Metselwerk
 - 14 URL 4004 Riet
 - 15 URL 4005 Historisch Beton - realisatie
 - 16 URL 4006 Historisch Voegwerk
 - 17 URL 4007 Steenhoudwerk
 - 18 URL 4008
 - 19 URL 4009 Historisch Schilderwerk
 - 20 URL 4010 Historisch Leidak
 - 21 URL 4011 Metalen Dakbedekkingen en goten bij monumenten
 - 22 URL 4012 Historisch Metaal (ferro)
 - 23 URL 4013 Historisch Parket
 - 24 URL 4014 Historisch Pannendak

<i>(gecertificeerd)</i>	mensjaren eigen medewerkers werkzaam heeft in de restauratie van monumenten. Het minimum aantal medewerkers wordt bijlage 5 van deze BRL nader gespecificeerd.
<i>Monument</i>	Een onroerend goed (gebouw of object) dat als beschermd is geregistreerd door rijk, provincie of gemeente. Onder monumenten vallen ook gebouwen en objecten die zijn voorbeschermd als monument.
<i>Onderhouden</i>	Werkzaamheden aan (onderdelen van) een gebouw of object met als doel het behoud van materiaal en uitstraling, om zo ingrijpender werkzaamheden te voorkomen. Onderhoudswerkzaamheden worden in principe met een regelmatig interval uitgevoerd en voorzien in een periodiek voorzienbare behoefte.
<i>Opdrachtgever</i>	De opdrachtgever van het bedrijf, in het geval van een hoofdaannemer is dit doorgaans de principaal in het bouwproces, eventueel vertegenwoordigd door zijn architect of adviseur.
<i>Prestatie</i>	De mate waarin een eigenschap (bijvoorbeeld sterkte of waterdichtheid) voldoet aan de eis, uitgedrukt in een grenswaarde en gemeten, berekend of beproefd volgens de bij de eis behorende bepalingmethode.
<i>Projectplan</i>	Een document dat de planmatige samenhang beschrijft van de specifieke maatregelen, voorzieningen en volgorde van activiteiten die nodig zijn voor de realisatie en de kwaliteitszorg van een project.
<i>Renoveren²²</i>	Het vernieuwen van (onderdelen van) een gebouw om het te laten voldoen aan eigentijdse eisen op het gebied van: veiligheid, functionaliteit, comfort en duurzaamheid (waaronder milieubelasting). Daaronder valt: verbeteren.
<i>Repareren</i>	Het uitvoeren van plaatselijke herstelwerkzaamheden waarbij zo weinig mogelijk materiaal wordt vervangen, veranderd of toegevoegd, met gebruikmaking van oorspronkelijke of modernere reparatiematerialen.
<i>Restauratie</i>	Het onderhouden, herstellen, aanpassen, verbeteren of in de oorspronkelijke staat terugbrengen van (onderdelen van) gebouwen of objecten met monumentenstatus dan wel met een duidelijke cultuurhistorische waarde.
<i>Restaureren</i>	Het uitvoeren van herstelwerkzaamheden aan (onderdelen van) gebouwen of objecten met monumentenstatus dan wel met een duidelijke cultuurhistorische waarde, die verder gaan dan normaal onderhoud en tot doel hebben het gebouw in goede staat te brengen met behoud van cultuurhistorische waarden. Daaronder vallen: conserveren, repareren, kopiëren, imiteren en verbeteren.
<i>Reversibiliteit</i>	Een ingreep moet volledig omkeerbaar zijn. Of het gaat bij de ingreep om een herkenbare toevoeging, die dankzij de herkenbaarheid weer ongedaan kan worden gemaakt.

²² Onder renoveren wordt in het algemeen verstaan: het grondig opknappen en moderniseren van oude woningen, gebouwen of wijk. In de restauratiesector wordt renoveren ook wel gebruikt voor het opknappen van historische gebouwen zonder monumentenstatus. 'Restauratieprojecten' bij een monument of cultuurhistorisch belangrijk gebouw omvatten in toenemende mate ook werkzaamheden die als renovatie gekenschetst kunnen worden. Vooral ook wanneer er sprake is van ander of intensiever gebruik. Bijvoorbeeld werkzaamheden rond het isoleren en het gebruik van uit energetisch oogpunt betere installaties.

Bijlagen

- 1 Definities en begrippen
 - 2 Procedure ter verkrijging van een certificaat
 - 3 Auditprotocol
 - 4 Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000
 - 5 Eisen aan de certificaathouder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte
 - 6 Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
 - 7 Overzicht van het restauratieproces (informatief)
 - 8 Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking
 - 9 Vergunningplicht: wetten en verordeningen
 - 10 Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit
- Bijzondere bepalingen:**
- 11 URL 4001 Historisch Timmerwerk
 - 12 URL 4002 Glaspanelen in lood
 - 13 URL 4003 Historisch Metselwerk
 - 14 URL 4004 Riet
 - 15 URL 4005 Historisch Beton - realisatie
 - 16 URL 4006 Historisch Voegwerk
 - 17 URL 4007 Steenhoutwerk
 - 18 URL 4008
 - 19 URL 4009 Historisch Schilderwerk
 - 20 URL 4010 Historisch Leidak
 - 21 URL 4011 Metalen Dakbedekkingen en goten bij monumenten
 - 22 URL 4012 Historisch Metaal (ferro)
 - 23 URL 4013 Historisch Parket
 - 24 URL 4014 Historisch Pannendak

<i>Scholingsplan</i>	Een periodiek te actualiseren meerjarig document (ten minste voor twee jaar) dat beschrijft welke kennis en kunde bij het bedrijf aanwezig is, hoe deze kennis en ervaring op peil wordt gehouden en welk tekort aan kennis er is en hoe deze lacune wordt opgevuld.
<i>Toelatingsonderzoek</i>	Eerste toets of audit waarin een auditteam van de certificatie-instelling nagaat of een certificaathouder aan de eisen van de BRL en URL voldoet.
<i>Uitvoeringsrichtlijn (URL)</i>	Een document met uitvoeringstechnieken, methoden en de technische specificaties van materialen, gebruik van producten, verbindingen etc. Een uitvoeringsrichtlijn valt altijd onder een Beoordelingsrichtlijn en moet altijd in samenhang hiermee gelezen worden. Door ERM beheerde documenten zijn gepubliceerd op www.stichtingERM.nl .
<i>Verbeteren²³</i>	Het vervaardigen van een nieuw onderdeel in oorspronkelijke of aangepaste vorm, met gebruikmaking van oorspronkelijke of modernere materialen, waarbij de prestaties worden verbeterd ten aanzien van: veiligheid, functionaliteit, comfort of duurzaamheid (waaronder milieubelasting). Dit kan met gebruikmaking van dezelfde (oorspronkelijke) of andere verbindingstechnieken.
<i>Vernieuwen</i>	Het vervangen van het bestaande voor een nieuw vervaardigd onderdeel in een oude vorm. Vernieuwen kan door kopiëren, imiteren of verbeteren.
<i>Vervangen</i>	Het door nieuw gelijk(soortig) materiaal vervangen van een totaal aangetast onderdeel dat niet meer te conserveren, te repareren of opnieuw te gebruiken is
<i>Voorbescherming</i>	Voorbescherming houdt in dat het vergunningenstelsel van de Erfgoedwet (voor archeologische monumenten) respectievelijk de Wabo (voor andere dan archeologische monumenten) gedurende de procedure tot aanwijzing als beschermd monument van overeenkomstige toepassing is.
<i>Waardenstelling</i>	Het vaststellen van de culturele waarde (monumentale waarden) van gebouw of bouwdeel. Het beargumenteert waarom bepaalde bouwdelen het behouden waard zijn. <i>Toelichting: Hierbij worden vijf hoofdcriteria gehanteerd: cultuurhistorische waarden, architectuur- en kunsthistorische waarden, situationele en ensemblewaarden, gaafheid en herkenbaarheid en zeldzaamheid.</i>
<i>Waarschuwing</i>	Een schriftelijke mededeling van de certificatie-instelling waarin de gevolgen worden gemeld als binnen een gestelde termijn geen afdoende maatregelen zijn of worden getroffen.

Voor overige termen en definities geldt het volgende document: "Begrippenkader Restauratiekwaliteit", uitgave Stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg, gepubliceerd op de website www.stichtingERM.nl.

²³ Zie ook het begrip Renoveren. 'renoveren' heeft betrekking op gebouwniveau en 'verbeteren' op onderdeelniveau.

Bijlage 2. Procedure ter verkrijging van een certificaat

Deze bijlage hoort bij **paragraaf 6.2**.

1. Start

Een aanvraag voor een certificaat vindt plaats bij een certificerende instelling (hierna: CI) die voor de betreffende BRL een licentieovereenkomst heeft met Stichting ERM.

Certificatie vindt plaats op basis van de voorwaarden in deze beoordelingsrichtlijn, de eisen in de uitvoeringsrichtlijnen en de certificatievoorwaarden van de uitvoerende certificerende instelling.

De certificerende instelling moet zich voordat een offerte wordt uitgebracht een beeld vormen van de activiteiten van de organisatie die gecertificeerd wil worden. De basis hiervoor is deze BRL met de hieronder vallende URL(en). De organisatie levert daartoe de volgende gegevens aan:

Aan te leveren documenten voor aanvraag	Toetsing
1. Beknopte geschiedenis van het bedrijf en een korte typering van de visie op het restaureren en herbestemmen van monumenten en de eigen werkwijze.	Als bewijs dat de organisatie werkzaamheden aan monumenten, karakteristieke gebouwen of objecten in beschermde gezichten uitvoert. Eisen staan geformuleerd in par. 2.2 van deze BRL.
2. Referentielijst	Als bewijs dat de organisatie over minimaal 5 jaar relevante ervaring beschikt. Zie de eisen in par. 2.4 van deze BRL.
3. Een beknopt organogram aangevuld met diploma's en cv's van de medewerkers als bewijs van de kennis en ervaring die binnen het bureau aanwezig is.	Als bewijs voor par. 2.4 van deze BRL.

Desgewenst kan een intakegesprek gepland worden waarin de certificerende instelling de eisen uit de BRL en de URL(-en) waarvoor de organisatie gecertificeerd wil worden, met de aanvrager bespreekt en toelicht.

2. Toelatingsonderzoek

De certificerende instelling controleert of het proces, het product en het kwaliteitssysteem van de aanvrager in overeenstemming zijn met deze beoordelingsrichtlijn en de uitvoeringsrichtlijnen. Zie hiervoor **Bijlage 3** Auditprotocol.

De certificerende instelling stelt van het toelatingsonderzoek een rapportage op die als basis dient voor het verlenen van het certificaat.

3. Afgifte van het certificaat

Het certificaat wordt afgegeven in overeenstemming met het certificatiereglement van de certificerende instelling afgegeven, wanneer het toelatingsonderzoek met goed resultaat is afgerond.

4. Externe kwaliteitsbewaking

Na afgifte van het certificaat oefent de certificerende instelling controle uit zoals beschreven in **hoofdstuk 6** Externe Kwaliteitsbewaking.

Bijlagen

- 1 Definities en begrippen
 - 2 Procedure ter verkrijging van een certificaat
 - 3 Auditprotocol
 - 4 Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000
 - 5 Eisen aan de certificaat-houder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte
 - 6 Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
 - 7 Overzicht van het restauratieproces (informatief)
 - 8 Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking
 - 9 Vergunningplicht: wetten en verordeningen
 - 10 Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit
- Bijzondere bepalingen:**
- 11 URL 4001 Historisch Timmerwerk
 - 12 URL 4002 Glaspanelen in lood
 - 13 URL 4003 Historisch Metselwerk
 - 14 URL 4004 Riet
 - 15 URL 4005 Historisch Beton - realisatie
 - 16 URL 4006 Historisch Voegwerk
 - 17 URL 4007 Steenhoutwerk
 - 18 URL 4008
 - 19 URL 4009 Historisch Schilderwerk
 - 20 URL 4010 Historisch Leidak
 - 21 URL 4011 Metalen Dakbedekkingen en goten bij monumenten
 - 22 URL 4012 Historisch Metaal (ferro)
 - 23 URL 4013 Historisch Parket
 - 24 URL 4014 Historisch Pannendak

Bijlage 3. Auditprotocol

Deze bijlage hoort bij **paragraaf 6.2.**

1. Algemeen

Dit auditprotocol geeft inzicht in de werkwijze bij het uitvoeren van audits in het kader van deze BRL. In dit protocol komen de volgende zaken aan de orde:

- schematisch overzicht certificeringstraject;
- uitgangspunten voor het uitvoeren van de audits;
- werkwijze tijdens de audits;
- verslaglegging van de audits;
- checklist audit.

2. Schematisch verloop certificeringstraject

- Aanvraag door organisatie bij certificerende instelling
- Intakegesprek (optioneel)
- Contract
- **Jaar 1:** Toelatingsonderzoek (initiële audit)
 - Plannen auditdatum + vaststellen auditteam
 - Documentenbeoordeling
 - Vaststelling programma audit
 - Uitvoering audit + mondelinge terugkoppeling
 - Certificatie-instelling maakt rapportage
 - Rapportage aan organisatie (pdf per mail) met CC naar auditor (pdf)
 - Organisatie ontvangt indien voldaan wordt aan BRL 4000 en URL een certificaat voor de betreffende uitvoeringsrichtlijn.
- **Jaar 2, 3 en 4:** Controletoeetsen
 - Plannen auditdatum + vaststellen auditteam
 - Voorbereiding op basis van geleverde documenten
 - Vaststelling programma
 - Uitvoering audit + mondelinge terugkoppeling
 - Certificatie-instelling rapporteert aan organisatie (pdf per mail) met CC naar auditor (pdf)
- **Jaar 5:** Herhalingstoetsen (nieuwe cyclus)
 - Proces gelijk aan initiële toets, met dien verstande dat het onderzoek dezelfde eisen omvat als de controletoeetsen, aangevuld met een volledige systeemaudit.

3. Uitgangspunten

Doel van de audits

Het doel van de audits is om vast te stellen of een organisatie voldoet aan de eisen in de BRL 4000 en (een van) de betreffende uitvoeringsrichtlijn(en).

Uitvoering

Bij de audits gelden de volgende uitgangspunten:

- BRL 4000 en het auditprotocol in deze bijlage vormen de basis bij audits voor BRL 4000 en de betreffende uitvoeringsrichtlijn(en).
- De certificerende instelling is verantwoordelijk voor de gehele organisatorische procedure vanaf de afspraak met de te certificeren of gecertificeerde organisatie tot en met het opstellen van het rapport van de audit en de afgifte van het certificaat.

Bijlagen

- 1 Definities en begrippen
- 2 Procedure ter verkrijging van een certificaat
- 3 Auditprotocol
- 4 Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000
- 5 Eisen aan de certificaat-houder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte
- 6 Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
- 7 Overzicht van het restauratieproces (informatief)
- 8 Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking
- 9 Vergunningplicht: wetten en verordeningen
- 10 Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit
- Bijzondere bepalingen:**
- 11 URL 4001 Historisch Timmerwerk
- 12 URL 4002 Glaspanelen in lood
- 13 URL 4003 Historisch Metselwerk
- 14 URL 4004 Riet
- 15 URL 4005 Historisch Beton - realisatie
- 16 URL 4006 Historisch Voegwerk
- 17 URL 4007 Steenhouw-werk
- 18 URL 4008
- 19 URL 4009 Historisch Schilderwerk
- 20 URL 4010 Historisch Leidak
- 21 URL 4011 Metalen Dakbedekkingen en goten bij monumenten
- 22 URL 4012 Historisch Metaal (ferro)
- 23 URL 4013 Historisch Parket
- 24 URL 4014 Historisch Pannendak

Bijlagen

1	Definities en begrippen
2	Procedure ter verkrijging van een certificaat
3	Auditprotocol
4	Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000
5	Eisen aan de certificaat-houder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte
6	Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
7	Overzicht van het restauratieproces (informatief)
8	Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking
9	Vergunningplicht: wetten en verordeningen
10	Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit
Bijzondere bepalingen:	
11	URL 4001 Historisch Timmerwerk
12	URL 4002 Glaspanelen in lood
13	URL 4003 Historisch Metselwerk
14	URL 4004 Riet
15	URL 4005 Historisch Beton - realisatie
16	URL 4006 Historisch Voegwerk
17	URL 4007 Steenhouwwerk
18	URL 4008
19	URL 4009 Historisch Schilderwerk
20	URL 4010 Historisch Leidak
21	URL 4011 Metalen Dakbedekkingen en goten bij monumenten
22	URL 4012 Historisch Metaal (ferro)
23	URL 4013 Historisch Parket
24	URL 4014 Historisch Pannendak

- Bij het toelatingsonderzoek/initiële toets en de herhalingsstoets bestaat het auditteam uit auditoren van de certificerende instelling en een (of meer) externe restauratiedeskundige auditor(en).
- Bij de controletoeetsen bestaat het auditteam uit een restauratiedeskundige auditor tenzij de 'Bijzondere bepaling' bij een specifieke URL voorschrijft dat er ook een systeemaudit uitgevoerd wordt. In dat geval is er ook een auditor van de certificerende instelling betrokken.
- De certificerende instelling maakt de rapportages van de initiële toetsen herhalingsstoetsen, in overleg met de externe auditor(en), alsmede van de controletoeetsen indien de 'Bijzondere bepaling' bij een specifieke URL voorschrijft dat er ook een auditor van de certificerende instelling bij de audit betrokken is.
- Als de controletoeets alleen door de restauratiedeskundige auditor(en) wordt uitgevoerd maakt deze de rapportage.
- Indien er bij een audit zodanige verbeterpunten of tekortkomingen geconstateerd worden op onderwerpen uit de BRL 4000 en/of (een van) de uitvoeringsrichtlijnen, dat de certificerende instelling het noodzakelijk acht dat tussentijdse toetsing noodzakelijk is, dan wordt dit aan de organisatie meegedeeld na afloop van deze audit. De extra kosten van een tussentijdse toets zijn voor rekening van de te auditen organisatie.
- Voor klachten over de handelswijze van het auditteam of auditor van de certificerende instelling wordt doorverwezen naar de klachtenregeling van de certificerende instelling.
- Het auditteam dat betrokken was bij de audit wordt over de klacht door de certificerende instelling gehoord.

4. Werkwijze

Vorbereiding toelatingsonderzoek/initiële toets en herhalingsstoets

Om de audits gestructureerd en efficiënt te laten verlopen, geldt het volgende als uitgangspunt:

- De certificerende instelling controleert vooraf of de organisatie niet in surseance van betaling verkeert.
- De certificerende instelling maakt bij alle toetsen minimaal 6 weken van te voren een afspraak met de organisatie en de auditoren voor het uitvoeren van de toets. De certificerende instelling stelt in overleg met de organisatie en de auditoren een auditprogramma op.
- De restauratiedeskundige auditor(en) beschikt (beschikken) minimaal 7 dagen van te voren over de actuele bescheiden.

Vorbereiding controletoeetsen

- Indien de 'Bijzondere bepaling' bij een specifieke URL voorschrijft dat er ook een auditor van de certificerende instelling bij de audit betrokken is wordt de voorbereiding door de certificerende instelling uitgevoerd.
- Als de controletoeets alleen door de restauratiedeskundige auditor(en) wordt uitgevoerd maakt deze zelf afspraken met de organisatie.

De organisatie (of de entiteit) stuurt voor iedere audit aan de certificerende instelling minimaal:

- Een actuele referentielijst. Dit is een recente lijst van werken aan geregistreerde monumenten, karakteristieke gebouwen of objecten in beschermde gezichten die de afgelopen 5 jaar onderhanden en opgeleverd waren. De lijst biedt een overzicht van alle opgeleverde werken van de laatste vijf jaar en van de onderhanden werken. Per werk wordt aangegeven of het een rijksmonument, provinciaal of gemeentelijk monument of een karakteristiek gebouw of object betreft. Indien beschikbaar wordt het monumentnummer vermeld. Verder het adres van het monument of karakteristiek gebouw of object, de soort werkzaamheden en de naam van de opdrachtgever en/of architect, evenals de globale gerealiseerde omzet (per project en per jaar)²⁴.
- Een management review (of directiebeoordeling) niet ouder dan een jaar.

²⁴ De omzet dient als indicatie van de omvang en complexiteit van het werk en de capaciteit van het bureau. Van de werken die in uitvoering zijn geeft de organisatie (of de entiteit) een korte omschrijving van de aard en omvang van de werkzaamheden.

Bijlagen

1	Definities en begrippen
2	Procedure ter verkrijging van een certificaat
3	Auditprotocol
4	Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000
5	Eisen aan de certificaat-houder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte
6	Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
7	Overzicht van het restauratieproces (informatief)
8	Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking
9	Vergunningplicht: wetten en verordeningen
10	Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit
Bijzondere bepalingen:	
11	URL 4001 Historisch Timmerwerk
12	URL 4002 Glaspanelen in lood
13	URL 4003 Historisch Metselwerk
14	URL 4004 Riet
15	URL 4005 Historisch Beton - realisatie
16	URL 4006 Historisch Voegwerk
17	URL 4007 Steenhoutwerk
18	URL 4008
19	URL 4009 Historisch Schilderwerk
20	URL 4010 Historisch Leidak
21	URL 4011 Metalen Dakbedekkingen en goten bij monumenten
22	URL 4012 Historisch Metaal (ferro)
23	URL 4013 Historisch Parket
24	URL 4014 Historisch Pannendak

Werkwijze

Hieronder is de globale werkwijze bij audits aangegeven. De precieze werkwijze wordt vastgesteld in overleg tussen certificerende instelling en de te auditen organisatie. De audit wordt conform het eerder vastgestelde auditprogramma uitgevoerd. Afwijkingen van het programma zijn mogelijk; deze worden aan het begin van de audit door het auditteam met de te certificeren of gecertificeerde organisatie besproken.

- Als eerste wordt een gesprek met de directie gevoerd waarin in ieder geval gesproken wordt over het profiel van de organisatie, de visie, het beleid en de kwaliteitszorg. Vragen zijn er op gericht om vast te stellen of en in hoeverre de organisatie voldoet aan de eisen van BRL 4000 en de bijbehorende uitvoeringsrichtlijnen.
- Daarna wordt onderzocht of de organisatie voldoet aan de eisen omtrent het proces (incl. restauratie-ethiek).
- Daarna worden werken bezocht / projecten beoordeeld.
- De toets wordt beëindigd met een mondelinge terugkoppeling door het auditteam van de bevindingen van de audit aan de directie.

5. Verslaglegging

Aanwijzingen voor het maken van het auditrapport

De certificatie-instelling stelt de auditrapporten op volgens onderstaande richtlijnen, aan de hand van eigen sjablonen.

- In het auditrapport worden alle aandachtspunten, verbeterpunten en tekortkomingen vermeld met een aanwijzing of suggestie voor een oplossing daarvan en met de afspraken die tijdens de terugkoppeling zijn gemaakt.
- Het auditrapport bestaat uit een tekstueel deel waarin het auditteam de algemene bevindingen schetst en waarin afspraken zijn opgenomen. Daarop volgt de checklist met per eis de score met aanvullende opmerkingen en de eventuele afwijking.
- De initiële toets omvat alle eisen van de BRL en de URL-en. Daarom wordt de checklist geheel ingevuld.
- Bij de controletoeetsen wordt deze aangevuld met te auditen onderwerpen naar aanleiding van de bevindingen van een eerdere audit: er wordt getoetst of de tekortkomingen, verbeterpunten en aandachtspunten die in de voorgaande audit zijn geconstateerd zijn opgelost, of de certificaathouder nog voldoet aan de eisen. Dit gebeurt op basis van een steekproef die ten minste een vierde van de eisen van het toelatingsonderzoek omvat. Zowel de BRL als de URL(-en) worden getoetst (systeem- en projectenaudit).
- De rapportage van de herhalingstoets is het begin van een nieuwe cyclus en is vergelijkbaar met de rapportage van de initiëletoets, met dien verstande dat het onderzoek dezelfde eisen omvat als de controletoeetsen, aangevuld met een volledige systeemaudit.

Verzenden van het auditrapport

Tenzij nadrukkelijk anders is overeengekomen, geldt het volgende:

- De CI zendt het rapport naar de betreffende organisatie.
- De CI zendt een exemplaar van het rapport ter kennisname in digitale vorm aan de restauratiedeskundige auditor(en).
- De rapportages mogen zonder toestemming van de betreffende organisatie (of entiteit) niet aan derden ter inzage worden gegeven.

Bijlage 4. Conversietabel ISO 9001:2015 EN BRL 4000

Leeswijzer: Hieronder is een vergelijking ISO-9001: 20015- en VCA met de BRL ERM 4000 gemaakt. De tabel is opgesteld al handreiking naar aanbestedende partijen / inkopende afdelingen. Uiteraard zijn er verschillen tussen beide documenten. Belangrijkste reden voor deze verschillen is dat ISO 9001 toeziet op een systeem dat de kwaliteit van een product of proces moet borgen en de BRL toeziet op het product of proces zelf.

Eis in ISO 9001:2015	§ in NEN-EN-ISO 9001:2015	Vindplaats van (deel van) de ISO-eis in BRL ERM 4000	Vindplaats in VCA versie 6.0 (alleen VGM-aspecten)
Context van de organisatie	4		
Inzicht verkrijgen in de organisatie en haar context	4.1	3.1, 2.2, 5.1, 5.2	1.1, 1.3
Inzicht in de behoeften en verwachtingen van belanghebbenden	4.2	3.1, 5.1, 5.2	
Vaststellen toepassingsgebied kwaliteitsmanagementsysteem	4.3	2.2, 3.1, 5.1, 5.2	1.1, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 4.1
Kwaliteitsmanagementsysteem en haar processen	4.4	3.1, 5.1, 5.2 en URL's bij deze BRL	1.1, 4.2, 6.1, 8.2, 8.3, 8.4, 9.1, 9.2, 10.3
Leiderschap	5		
Leiderschap en betrokkenheid	5.1	3.1, 5.1, 5.2	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 7.1
Algemeen	5.1.1	3.1, 5.1, 5.2	
Klantgerichtheid	5.1.2	3.1	
Beleid	5.2	3.1, 5.1	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 4.1
Kwaliteitsbeleid vaststellen	5.2.1	3.1, 5.1	
Communiceren kwaliteitsbeleid	5.2.2	3.1	4.1, 3.7
Rollen, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	5.3	2.4, 2.6	1.2, 1.3, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 7.1, 8.1
Planning	6		
Maatregelen om kansen en bedreigingen te adresseren	6.1	3.1, 5.1, 5.2	
Kwaliteitsdoelstellingen en de planning om ze te behalen	6.2	2.3, 3.1, 5.1, 5.2, 5.4	
Planning van wijzigingen	6.3	3.1, 5.1, 5.2	
Ondersteuning	7		
Middelen	7.1	2.3, 5.4	
Algemeen	7.1.1	3.1, 5.1, 5.2	10.1
Personeel	7.1.2	2.4, 2.6, 2.5, 3.1, 4.2.4, 5.1, 5.2 en hfst. 5 van de URL's bij deze BRL	1.2, 1.4, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4,
Infrastructuur	7.1.3	2.3, 3.1, 5.1, 5.2, 5.4 en URL's bij deze BRL	1.2, 9.1, 9.2
Omgeving voor de uitvoering van processen	7.1.4	2.3, 3.1, 5.1, 5.2, 5.4	
Monitorings- en meetmiddelen	7.1.5	2.3, 3.1, 5.1, 5.2, 5.4	
Kennis binnen de organisatie	7.1.6	2.4, 2.5, 2.6, 3.1, 4.2.4, 5.1, 5.2 en hfst. 5 van de URL's bij deze BRL	1.2, 1.4, 1.3, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7, 6.2
Competentie	7.2	2.4, 2.5, 2.6, 3.1, 4.2.4, 5.1, 5.2 en hfst. 5 van de URL's bij deze BRL	1.2, 1.3, 1.4, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7, 6.2
Bewustzijn	7.3	2.2	1.3, 1.4, 1.5, 3.5, 4.1
Communicatie	7.4	2.2	4.1, 4.2
Gedocumenteerde informatie	7.5	5.1	2.1, 6.1
Algemeen	7.5.1	3.1, 5.1, 5.2	
Creëren en actualiseren	7.5.2	3.1, 5.1, 5.2	
Beheersing van gedocumenteerde informatie	7.5.3	3.1, 5.1, 5.2	
Uitvoering	8		
Operationele planning en beheersing	8.1	4.2., URL's bij deze BRL	
Eisen voor producten en diensten	8.2		

Bijlagen

- 1 Definities en begrippen
- 2 Procedure ter verkrijging van een certificaat
- 3 Auditprotocol
- 4 Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000
- 5 Eisen aan de certificaat-houder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte
- 6 Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
- 7 Overzicht van het restauratieproces (informatief)
- 8 Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking
- 9 Vergunningplicht: wetten en verordeningen
- 10 Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit
- Bijzondere bepalingen:**
- 11 URL 4001 Historisch Timmerwerk
- 12 URL 4002 Glaspanelen in lood
- 13 URL 4003 Historisch Metselwerk
- 14 URL 4004 Riet
- 15 URL 4005 Historisch Beton - realisatie
- 16 URL 4006 Historisch Voegwerk
- 17 URL 4007 Steenhouw-werk
- 18 URL 4008
- 19 URL 4009 Historisch Schilderwerk
- 20 URL 4010 Historisch Leidak
- 21 URL 4011 Metalen Dakbedekkingen en goten bij monumenten
- 22 URL4012 Historisch Metaal (ferro)
- 23 URL 4013 Historisch Parket
- 24 URL 4014 Historisch Pannendak

Bijlagen

- 1 Definities en begrippen
- 2 Procedure ter verkrijging van een certificaat
- 3 Auditprotocol
- 4 Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000
- 5 Eisen aan de certificaat-houder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte
- 6 Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
- 7 Overzicht van het restauratieproces (informatief)
- 8 Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking
- 9 Vergunningplicht: wetten en verordeningen
- 10 Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit
- Bijzondere bepalingen:**
- 11 URL 4001 Historisch Timmerwerk
- 12 URL 4002 Glaspanelen in lood
- 13 URL 4003 Historisch Metselwerk
- 14 URL 4004 Riet
- 15 URL 4005 Historisch Beton - realisatie
- 16 URL 4006 Historisch Voegwerk
- 17 URL 4007 Steenhouw-
werk
- 18 URL 4008
- 19 URL 4009 Historisch
Schilderwerk
- 20 URL 4010 Historisch
Leidak
- 21 URL 4011 Metalen
Dakbedekkingen en
goten bij
monumenten
- 22 URL4012 Historisch
Metaal (ferro)
- 23 URL 4013 Historisch
Parket
- 24 URL 4014 Historisch
Pannendak

Eis in ISO 9001:2015	§ in NEN-EN-ISO 9001:2015	Vindplaats van (deel van) de ISO-eis in BRL ERM 4000	Vindplaats in VCA versie 6.0 (alleen VGM-aspecten)
Communicatie met de klant	8.2.1	4.1.1, 4.1.2, 4.4	
Vaststelling van eisen met betrekking tot producten en diensten	8.2.2	3.5, 4.1.1, 4.1.2, 4.2.2, 4.2.3, 4.3, 4.4	1.1
Beoordeling van eisen voor producten en diensten	8.2.3	4.2.3 en 4.3	
Wijzigingen van eisen van producten en diensten	8.2.4	4.2.3 en 4.3	
Ontwerp en ontwikkeling van producten en diensten	8.3	NVT ²⁵	
Algemeen	8.3.1	NVT	
Planning van ontwerp en ontwikkeling	8.3.2	NVT	
Input van ontwerp en ontwikkeling	8.3.3	NVT	
Beheersing van ontwerp en ontwikkeling	8.3.4	NVT	
Output van ontwerp- en ontwikkeling	8.3.5	NVT	
Wijzigingen van ontwerp en ontwikkeling	8.3.6	NVT	
Beheersing van extern geleverde processen, producten en diensten	8.4	4.2.4, 5.1	
Algemeen	8.4.1	2.3, 2.4, 4.2.4, 5.1, 5.4	10.1
Soort en mate van beheersing	8.4.2	2.3, 4.2.4, 5.1, 5.4	10.1
Informatie voor externe leveranciers	8.4.3	2.3, 4.2.4, 5.1, 5.4	3.6, 3.7, 10.1, 10.3
Productie en dienstverlening	8.5		
Beheersing van productie en dienstverlening	8.5.1	2.3, 2.4, 4.2, 4.3, 5.4	10.1
Identificatie en naspeurbaarheid	8.5.2	2.4, 3.1, 4.2.7, 5.1, 5.2, URL' s bij deze BRL	
Eigendom van klanten of externe leveranciers	8.5.3	4.2.6, 5.1, URL' s bij deze BRL	
In stand houden	8.5.4	3.1, 5.1, 5.2, URL' s bij deze BRL	
Nazorgactiviteiten	8.5.5	4.2.7, 5.1, URL' s bij deze BRL	
Beheersing van wijzigingen	8.5.6	2.2, 4.1.1, 4.1.2, 4.2.3, 4.3, 5.1, URL' s bij deze BRL	
Vrijgave van producten en diensten	8.6	4.2.7, 4.3, 5.1, URL' s bij deze BRL	
Beheersing van afwijkende producten en diensten	8.7	4.2.6, 5.1, URL' s bij deze BRL	
Evaluatie van prestaties	9		
Monitoren, meten, analyseren en evalueren	9.1		
Algemeen	9.1.1	3.1, 5.1 en 5.3	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 4.1, 4.2, 8.1, 9.2, 11.1, 11.2
Klanttevredenheid	9.1.2	3.1 en 5.1	
Analyse en evaluatie	9.1.3	3.1, 5.1 en 5.3	1.4, 4.1, 4.2, 7.2, 9.2, 10.2, 11.1, 11.2
Interne audit	9.2	5.1	1.5
Directiebeoordeling	9.3	3.1 en 5.2.1	1.3, 1.4, 1.6
Algemeen	9.3.1	5.1	
Input voor de directiebeoordeling	9.3.2	5.1	
Output van de directiebeoordeling	9.3.3	5.1	
Verbetering	10		
Algemeen	10.1	2.5, 3.1, 4.2, 4.3 en 5.1	
Afwijkingen en corrigerende maatregelen	10.2	3.1, 5.1 en 5.3	1.3, 1.5, 7.2, 11.1, 11.2
Continue verbetering	10.3	3.1 en 5.1	1.1, 1.3, 1.4, 1.5, 7.2, 11.1, 11.2

NB: Hoofdstuk 8.3 'Ontwerp en Ontwikkeling van producten en diensten' van ISO 9001:2015 is niet van toepassing op BRL ERM 4000, omdat het onderwerp van de BRL niet gaat over ontwerp, maar over onderhoud en restauratie.

²⁵ Ontwerp in de zin van ISO betreft het opstellen van nieuwe producten en productieprocessen. Dit speelt in de BRL geen rol.

Bijlage 5. Eisen aan de certificaathouder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte

Deze bijlage hoort bij **paragraaf 2.8.**

URL	Titel	Midden- of grootbedrijf *	Klein bedrijf *
4001	Historisch timmerwerk	gelijk aan of meer dan 4 fte	minder dan 4 fte
4002	Glaspanelen in lood	gelijk aan of meer dan 4 fte	minder dan 4 fte
4003	Historisch metselwerk	gelijk aan of meer dan 4 fte	minder dan 4 fte
4004	Riet	gelijk aan of meer dan 4 fte	minder dan 4 fte
4005	Betonrestauratie - Realisatie	gelijk aan of meer dan 4 fte	minder dan 4 fte
4006	Historisch voegwerk	gelijk aan of meer dan 4 fte	minder dan 4 fte
4007	Steenhouwwerk	gelijk aan of meer dan 4 fte	minder dan 4 fte
4008	Gereserveerd		
4009	Historisch schilderwerk	gelijk aan of meer dan 4 fte	minder dan 4 fte
4010	Historisch leidak	gelijk aan of meer dan 4 fte	minder dan 4 fte
4011	Metalen dakbedekkingen en goten bij monumenten	gelijk aan of meer dan 4 fte	minder dan 4 fte
4012	Historisch Historisch metaal (ferro)	gelijk aan of meer dan 4 fte	minder dan 4 fte
4013	Historisch parket	gelijk aan of meer dan 4 fte	minder dan 4 fte
4014	Historisch pannendak	gelijk aan of meer dan 4 fte	minder dan 4 fte

* inclusief administratief personeel en zonder leerlingen of stagiaires

BRL Hoofdstuk	Omschrijving	Bedrijfsgrootte		Opmerking	
		Klein	Midden en groot		
1	INLEIDING	x	x		
Bijlage 2	PROCEDURE TER VERKRIJGING VAN EEN CERTIFICAAT	x	x		
Bijlage 1	TERMINOLOGIE	x	x		
2	EISEN AAN HET BEDRIJF	x	x		
	2.1	Inschrijving handelsregister	x	x	
	2.2	Bedrijfsprofiel	x	x	
	2.3	Bedrijfsuitrusting	x	x	
	2.4	Ervaring	x	x	
		Voorbereiding			Kan worden uitbesteed
		Uitvoering	x	x	
	Evaluatie en oplevering		x	Kan bij kleine bedrijven worden uitbesteed	
2.5	Opleiding	x	x		

Bijlagen

- 1 Definities en begrippen
- 2 Procedure ter verkrijging van een certificaat
- 3 Auditprotocol
- 4 Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000
- 5 Eisen aan de certificaathouder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte
- 6 Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
- 7 Overzicht van het restauratieproces (informatief)
- 8 Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking
- 9 Vergunningplicht: wetten en verordeningen
- 10 Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit

Bijzondere bepalingen:

- 11 URL 4001 Historisch Timmerwerk
- 12 URL 4002 Glaspanelen in lood
- 13 URL 4003 Historisch Metselwerk
- 14 URL 4004 Riet
- 15 URL 4005 Historisch Beton - realisatie
- 16 URL 4006 Historisch Voegwerk
- 17 URL 4007 Steenhouwwerk
- 18 URL 4008
- 19 URL 4009 Historisch Schilderwerk
- 20 URL 4010 Historisch Leidak
- 21 URL 4011 Metalen Dakbedekkingen en goten bij monumenten
- 22 URL4012 Historisch Metaal (ferro)
- 23 URL 4013 Historisch Parket
- 24 URL 4014 Historisch Pannendak

BRL Hoofdstuk	Omschrijving		Bedrijfs grootte		Opmerking
			Klein	Midden en groot	
	2.6	Continuïteit van de kennis		x	Omschreven in URL
	2.7	Bedrijfsaansprakelijkheids-verzekering	x	x	Minimale dekking omschreven in de URL
	2.8	Bedrijfs grootte	x	x	Omschreven in BRL
3	EISEN AAN DE ORGANISATIE			x	
	3.1	Beleid		x	Een klein bedrijf houdt in zijn werkzaamheden aantoonbaar rekening met: <ul style="list-style-type: none"> ▪ ketengerichte afstemming en verbetering ▪ wet- en regelgeving ▪ Arbo-beleid
	3.2	Overlegstructuur		x	
	3.3	Inkoop		x	
	3.4	Beoordeling van toeleveranciers en onderaannemers	x	x	
	3.5	Wet- en regelgeving	x	x	
	EISEN AAN HET PROCES		x	x	
4	4.1	Algemeen	x	x	
	4.1.1	Ethiek		x	Kan door klein bedrijf worden uitbesteed overeenkomstig par. 4.4
	4.1.2	Restauratie categorieën	x	x	
	4.2	Eisen aan het restauratie proces	x	x	
	4.2.1	Technische en (bouw)historische opname		x	Kan door klein bedrijf worden uitbesteed overeenkomstig par.4.4
	4.2.2	Vergunningen en aanvullende eisen	x	x	
	4.2.3	Contractvorming	x	x	
	4.2.4	Onderaanneming	x	x	
	4.2.5	Werkvoorbereiding	x	x	
	4.2.6	Uitvoering	x	x	
	4.2.7	Oplevering, garantie en nazorg	x	x	
	4.3	Goedkeurmomenten	x	x	
	4.4	Instapmomenten	x	x	
	5	EISEN AAN HET SYSTEEM VOOR INTERNE KWALITEITSBEWAKING		x	x
5.1		Algemeen		x	Een klein bedrijf dient te waarborgen dat de materialen, werkzaamheden,

Bijlagen

- 1 Definities en begrippen
- 2 Procedure ter verkrijging van een certificaat
- 3 Auditprotocol
- 4 Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000
- 5 Eisen aan de certificaat-houder gerelateerd aan de bedrijfs grootte
- 6 Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
- 7 Overzicht van het restauratieproces (informatief)
- 8 Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking
- 9 Vergunningplicht: wetten en verordeningen
- 10 Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit
- Bijzondere bepalingen:**
- 11 URL 4001 Historisch Timmerwerk
- 12 URL 4002 Glaspanelen in lood
- 13 URL 4003 Historisch Metselwerk
- 14 URL 4004 Riet
- 15 URL 4005 Historisch Beton - realisatie
- 16 URL 4006 Historisch Voegwerk
- 17 URL 4007 Steenhoutwerk
- 18 URL 4008
- 19 URL 4009 Historisch Schilderwerk
- 20 URL 4010 Historisch Leidak
- 21 URL 4011 Metalen Dakbedekkingen en goten bij monumenten
- 22 URL4012 Historisch Metaal (ferro)
- 23 URL 4013 Historisch Parket
- 24 URL 4014 Historisch Pannendak

BRL Hoofdstuk	Omschrijving	Bedrijfs grootte		Opmerking
		Klein	Midden en groot	
				omstandigheden en resultaten bij voortdurende aan de vastgestelde eisen voldoen. Daarbij dienen ten minste de onderwerpen geborgd te worden die zijn aangegeven in de 'Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking' (Bijlage 8) op een wijze die is toegesneden op restauratie.
	Interne audits		x	
	Vakbekwaamheid/scholing	x	x	
	Onderhoud van het kwaliteitssysteem	x	x	
	Ketenkwaliteit	x	x	
	Corrigerende maatregelen	x	x	
	Behandeling van klachten	x	x	
	5.2 Verantwoordelijkheid	x	x	
	5.2.1 Management review		x	
	5.3 Klachtenregistratie en -behandeling	x	x	
	5.4 Meetmiddelen	x	x	
	5.5 Externe kwaliteitsbewaking	x	x	
6	HET CERTIFICAAT	x	x	
7	EXTERNE KWALITEITSBEWAKING	x	x	

x = verplicht

Bijlagen

- 1 Definities en begrippen
 - 2 Procedure ter verkrijging van een certificaat
 - 3 Auditprotocol
 - 4 Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000
 - 5 Eisen aan de certificaat-houder gerelateerd aan de bedrijfs grootte
 - 6 Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
 - 7 Overzicht van het restauratieproces (informatief)
 - 8 Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking
 - 9 Vergunningplicht: wetten en verordeningen
 - 10 Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit
- Bijzondere bepalingen:**
- 11 URL 4001 Historisch Timmerwerk
 - 12 URL 4002 Glaspanelen in lood
 - 13 URL 4003 Historisch Metselwerk
 - 14 URL 4004 Riet
 - 15 URL 4005 Historisch Beton - realisatie
 - 16 URL 4006 Historisch Voegwerk
 - 17 URL 4007 Steenhouwwerk
 - 18 URL 4008
 - 19 URL 4009 Historisch Schilderwerk
 - 20 URL 4010 Historisch Leidak
 - 21 URL 4011 Metalen Dakbedekkingen en goten bij monumenten
 - 22 URL4012 Historisch Metaal (ferro)
 - 23 URL 4013 Historisch Parket
 - 24 URL 4014 Historisch Pannendak

Bijlage 6. Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering

Deze bijlage hoort bij par. 2.7.

URL	Titel	Bedrag
4001	Historisch timmerwerk	voor een klein bedrijf € 500.000 en voor een midden- of groot bedrijf € 1.000.000
4002	Glaspanelen in lood	voor een klein bedrijf € 500.000 en voor een midden- of groot bedrijf € 1.000.000
4003	Historisch metselwerk	voor een klein bedrijf € 500.000 en voor een midden- of groot bedrijf € 1.000.000
4004	Riet	voor een klein bedrijf € 500.000 en voor een midden- of groot bedrijf € 1.000.000
4005	Betonrestauratie - Realisatie	voor een klein bedrijf € 500.000 en voor een midden- of groot bedrijf € 1.000.000
4006	Historisch voegwerk	voor een klein bedrijf € 500.000 en voor een midden- of groot bedrijf € 1.000.000
4007	Steenhouwwerk	voor een klein bedrijf € 500.000 en voor een midden- of groot bedrijf € 1.000.000
4008	Gerserveerd	
4009	Historisch schilderwerk	voor een klein bedrijf € 500.000 en voor een midden- of groot bedrijf € 1.000.000
4010	Historisch leidak	voor een klein bedrijf € 1.000.000 en voor een midden- of groot bedrijf € 2.500.000
4011	Metalen dakbedekkingen en goten bij monumenten	voor een klein bedrijf € 1.000.000 en voor een midden- of groot bedrijf € 2.500.000
4012	Historisch metaal	voor een klein bedrijf € 500.000 en voor een midden- of groot bedrijf € 1.000.000
4013	Historisch parket	voor een klein bedrijf € 500.000 en voor een midden- of groot bedrijf € 1.000.000
4014	Historisch pannendak	voor een klein bedrijf € 500.000 en voor een midden- of groot bedrijf € 1.000.000

Bijlagen

- 1 Definities en begrippen
 - 2 Procedure ter verkrijging van een certificaat
 - 3 Auditprotocol
 - 4 Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000
 - 5 Eisen aan de certificaat-houder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte
 - 6 Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
 - 7 Overzicht van het restauratieproces (informatief)
 - 8 Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking
 - 9 Vergunningplicht: wetten en verordeningen
 - 10 Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit
- Bijzondere bepalingen:**
- 11 URL 4001 Historisch Timmerwerk
 - 12 URL 4002 Glaspanelen in lood
 - 13 URL 4003 Historisch Metselwerk
 - 14 URL 4004 Riet
 - 15 URL 4005 Historisch Beton - realisatie
 - 16 URL 4006 Historisch Voegwerk
 - 17 URL 4007 Steenhouwwerk
 - 18 URL 4008
 - 19 URL 4009 Historisch Schilderwerk
 - 20 URL 4010 Historisch Leidak
 - 21 URL 4011 Metalen Dakbedekkingen en goten bij monumenten
 - 22 URL 4012 Historisch Metaal (ferro)
 - 23 URL 4013 Historisch Parket
 - 24 URL 4014 Historisch Pannendak

Bijlage 7. Overzicht van het restauratieproces (informatief)

Deze bijlage hoort bij hoofdstuk 4.

Nr		Toelichting	Documenten opnemen in projectdossier	BRL par.
TECHNISCHE EN (BOUW)HISTORISCHE OPNAME				
1	Opname			4.2.1
	- technische staat, vastleggen schade		x	
	- afmetingen		x	
	- vormgeving		x	
	- techniek van vervaardiging		x	
	- detaillering		x	
	- constructie		x	
	- materiaalkeuze		x	
	- kleurstelling		x	
▼				
2	Beoordelen:			4.2.1
	- historische waarde-stelling		x	
	- probleem en oorzaak		x	
	- autonome ontwikkeling		x	
	- documenteren/onderzoek onafhankelijk deskundige	Indien noodzakelijk	x	
▼				
3	Classificatie	De keuze voor een categorie (conserveren, repareren, kopiëren, imiteren of verbeteren) gebeurt na de opname. Overheveling naar een andere categorie die leidt tot een grotere ingreep, is tijdens uitvoering van de werkzaamheden in principe niet toegestaan, tenzij overeenstemming bestaat over goede argumenten hiervoor.	x	4.2.1
▼				
4	Controle dossier van opdrachtgever	Voor zover de opname en analyse niet zijn verricht onder verantwoordelijkheid van de certificaathouder, onderwerpt de certificaathouder deze aan een ingangscontrole.		4.2.1
▼				

Bijlagen

- 1 Definities en begrippen
- 2 Procedure ter verkrijging van een certificaat
- 3 Auditprotocol
- 4 Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000
- 5 Eisen aan de certificaat-houder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte
- 6 Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
- 7 Overzicht van het restauratieproces (informatief)
- 8 Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking
- 9 Vergunningplicht: wetten en verordeningen
- 10 Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit
- Bijzondere bepalingen:**
- 11 URL 4001 Historisch Timmerwerk
- 12 URL 4002 Glaspanelen in lood
- 13 URL 4003 Historisch Metselwerk
- 14 URL 4004 Riet
- 15 URL 4005 Historisch Beton - realisatie
- 16 URL 4006 Historisch Voegwerk
- 17 URL 4007 Steenhoutwerk
- 18 URL 4008
- 19 URL 4009 Historisch Schilderwerk
- 20 URL 4010 Historisch Leidak
- 21 URL 4011 Metalen Dakbedekkingen en goten bij monumenten
- 22 URL4012 Historisch Metaal (ferro)
- 23 URL 4013 Historisch Parket
- 24 URL 4014 Historisch Pannendak

Bijlagen

- 1 Definities en begrippen
- 2 Procedure ter verkrijging van een certificaat
- 3 Auditprotocol
- 4 Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000
- 5 Eisen aan de certificaathouder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte
- 6 Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
- 7 Overzicht van het restauratieproces (informatief)
- 8 Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking
- 9 Vergunningplicht: wetten en verordeningen
- 10 Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit
- Bijzondere bepalingen:**
- 11 URL 4001 Historisch Timmerwerk
- 12 URL 4002 Glaspanelen in lood
- 13 URL 4003 Historisch Metselwerk
- 14 URL 4004 Riet
- 15 URL 4005 Historisch Beton - realisatie
- 16 URL 4006 Historisch Voegwerk
- 17 URL 4007 Steenhouwwerk
- 18 URL 4008
- 19 URL 4009 Historisch Schilderwerk
- 20 URL 4010 Historisch Leidak
- 21 URL 4011 Metalen Dakbedekkingen en goten bij monumenten
- 22 URL4012 Historisch Metaal (ferro)
- 23 URL 4013 Historisch Parket
- 24 URL 4014 Historisch Pannendak

Nr	Toelichting	Documenten opnemen in projectdossier	BRL par.	
5	Aanvullende eisen/eigenschappen		4.2.2	
	- beoordelen aanwezige vergunningen, subsidievoorwaarden	x		
	- vaststellen of aanvullende eisen of eigenschappen (zoals uit het Bouwbesluit 2012) geen invloed hebben op de classificatie.	x		
▼				
6	Attenderen en/of waarschuwen	Indien een opdrachtgever geen doorslaggevend gewicht toekent aan spelregels en principes in het kader van deze BRL, dan zal de certificaathouder zijn opdrachtgever hierop attenderen.	x	4.2.3
▼				
7	Contractvorming		x	4.2.3
▼				
8	Opdrachtgever vraagt ontheffing			4.2.3
▼				
9	Terugkoppeling verschil met opname:			4.2.3
	Beoordeling effecten		x	
	Beschikbaarheid alternatieven		x	
▼				
10	Opdracht bevestigen		x	4.2.3
▼				
VOORBEREIDING OP UITVOERING				
11	Kennis en technieken toereikend?	De certificaathouder stelt vast of de beschikbare kennis en technieken toereikend zijn, en zo niet, op welke wijze hij hierin voorziet.		4.2.4
▼				
12	Uitbesteding	De certificaathouder stelt vast of uitbestede werkzaamheden worden uitgevoerd onder een erkende restauratie regeling		4.2.4
▼				
UITVOERING				
13	Demonteren		x	4.2.5 en 4.2.6
▼				

Bijlagen

- 1 Definities en begrippen
- 2 Procedure ter verkrijging van een certificaat
- 3 Auditprotocol
- 4 Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000
- 5 Eisen aan de certificaathouder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte
- 6 Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
- 7 Overzicht van het restauratieproces (informatief)
- 8 Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking
- 9 Vergunningplicht: wetten en verordeningen
- 10 Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit
- Bijzondere bepalingen:**
- 11 URL 4001 Historisch Timmerwerk
- 12 URL 4002 Glaspanelen in lood
- 13 URL 4003 Historisch Metselwerk
- 14 URL 4004 Riet
- 15 URL 4005 Historisch Beton - realisatie
- 16 URL 4006 Historisch Voegwerk
- 17 URL 4007 Steenhouwwerk
- 18 URL 4008
- 19 URL 4009 Historisch Schilderwerk
- 20 URL 4010 Historisch Leidak
- 21 URL 4011 Metalen Dakbedekkingen en goten bij monumenten
- 22 URL4012 Historisch Metaal (ferro)
- 23 URL 4013 Historisch Parket
- 24 URL 4014 Historisch Pannendak

Nr		Toelichting	Documenten opnemen in projectdossier	BRL par.
14	Inspelen op onverwachte zaken en vondsten	De certificaathouder stemt de werkzaamheden voortdurend af op de bevindingen tijdens de voortgang, rekening houdend met onvoorziene zaken.	x	4.2.5 en 4.2.6
▼				
15	Vrijkomende delen bewaren	De certificaathouder voorkomt dat delen van historische waarde als afval worden behandeld. Verwijderde of vervangen delen worden bewaard als vergelijkingsmateriaal voor vervangende delen. De certificaathouder stelt de opdrachtgever in de gelegenheid om verwijderde of vervangen delen ter beschikking te krijgen.		4.2.5 en 4.2.6
▼				
16	Beschermende maatregelen	De certificaathouder treft beschermende maatregelen tegen risico's van klimaat, beschadigingen, onoordeelkundige ingrepen van derden of ontvreemding van losgenomen onderdelen.		4.2.5 en 4.2.6
▼				
17	Rapporteren (bouwvergaderingen)	Verantwoording van bevindingen, werkzaamheden en gemaakte keuzes gebeurt voortdurend met een nauwkeurige, analytische en kritische documentatie. De documentatie is er mede op gericht het dateren van vervangende of completerende delen overbodig te maken, zo dat deze naspeurbaar blijven. Rapportage en evaluatie gebeuren op de met de opdrachtgever overeengekomen wijze.	x	4.2.3 en 4.2.6
▼				
OPLEVERING				
18	Oplevering	De eindcontrole gebeurt op de met de opdrachtgever overeengekomen wijze.		4.2.7
▼				
19	Voorschriften voor beheer en onderhoud	Bij de oplevering draagt de certificaathouder voorschriften voor beheer en onderhoud over aan de opdrachtgever.	x	4.2.7
▼				
20	Deponeren documenten			4.2.7
▼				
21	Beheren documenten			4.2.7

x = verplicht

Bijlage 8. Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking

Deze bijlage hoort bij paragraaf 5.1. De tabel is een hulpmiddel bij het bepalen van de noodzakelijke inspanning (indicatief).

	Hoe documenteren?	Wat en waarop controleren?	Waarmee en hoe controleren (instructie meetinstrument)?	Hoe vaak controleren? (steekproefstelsysteem)	Hoe controleresultaten registreren? (Waar?)	Wat zijn de eventuele toleranties?	Wat zijn de afkeurcriteria (-grenzen)?	Waarom maatstaf ontlenen?	Door wie controleren?	Hoe (herkenbaar) vrijgeven of blokkeren?	Hoe naspeurbaarheid waarborgen?	Wat zijn de acties na afkeur (corrigerende maatregelen)?	Idem preventieve maatregelen?	Hoe terugkoppelen binnen de organisatie?	Hoe intern akkorderen/evalueren/rapporteren?	Hoe terugkoppelen/evalueren met opdrachtgever?	Hoe archiveren?
PROCESGERICHTE ONDERWERPEN																	
Van opdrachtgever ontvangen dossier		x			x			x	x	x	x			x		x	x
Door opdrachtgever te accorderen stukken		x			x			x	x	x	x			x			x
opname bestaande situatie	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x		x	x	x	x
Demontage	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Staat tijdens werkzaamheden	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x		x		x	x
Onverwachte zaken + vondsten	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x		x	x	x	x	x
Afwijkingen tijdens uitvoering	x										x		x	x	x	x	x
Inkoopspecificaties	x	x			x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
Te gebruiken materialen	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Opslag materialen	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
Werkwijze in werkplaats	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
Intern transport	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
Eindresultaat werkplaats	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
Opslag	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
Vervoer	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
Klimaat bouwplaats	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
Werkwijze bouwplaats	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
Eindresultaat bouwplaats	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Klachten	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
ALGEMENE ONDERWERPEN																	
Meetmiddelen en logo-gebruik	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
Instellingen en kenmerken van machines/apparatuur	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
Klimatologische omstandigheden in de werkplaats	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
Normatieve documenten *	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
Organogram																	x

Bijlagen

- 1 Definities en begrippen
- 2 Procedure ter verkrijging van een certificaat
- 3 Auditprotocol
- 4 Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000
- 5 Eisen aan de certificaat-houder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte
- 6 Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
- 7 Overzicht van het restauratieproces (informatief)
- 8 Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking
- 9 Vergunningplicht: wetten en verordeningen
- 10 Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit
- Bijzondere bepalingen:**
- 11 URL 4001 Historisch Timmerwerk
- 12 URL 4002 Glaspanelen in lood
- 13 URL 4003 Historisch Metselwerk
- 14 URL 4004 Riet
- 15 URL 4005 Historisch Beton - realisatie
- 16 URL 4006 Historisch Voegwerk
- 17 URL 4007 Steenhoutwerk
- 18 URL 4008
- 19 URL 4009 Historisch Schilderwerk
- 20 URL 4010 Historisch Leidak
- 21 URL 4011 Metalen Dakbedekkingen en goten bij monumenten
- 22 URL4012 Historisch Metaal (ferro)
- 23 URL 4013 Historisch Parket
- 24 URL 4014 Historisch Pannendak

Bijlagen

- 1 Definities en begrippen
- 2 Procedure ter verkrijging van een certificaat
- 3 Auditprotocol
- 4 Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000
- 5 Eisen aan de certificaathouder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte
- 6 Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
- 7 Overzicht van het restauratieproces (informatief)
- 8 Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking
- 9 Vergunningplicht: wetten en verordeningen
- 10 Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit
- Bijzondere bepalingen:**
- 11 URL 4001 Historisch Timmerwerk
- 12 URL 4002 Glaspanelen in lood
- 13 URL 4003 Historisch Metselwerk
- 14 URL 4004 Riet
- 15 URL 4005 Historisch Beton - realisatie
- 16 URL 4006 Historisch Voegwerk
- 17 URL 4007 Steenhoudwerk
- 18 URL 4008
- 19 URL 4009 Historisch Schilderwerk
- 20 URL 4010 Historisch Leidak
- 21 URL 4011 Metalen Dakbedekkingen en goten bij monumenten
- 22 URL 4012 Historisch Metaal (ferro)
- 23 URL 4013 Historisch Parket
- 24 URL 4014 Historisch Pannendak

Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden	x
--	---

x = verplicht

* Relevante normen, praktijkrichtlijnen, beoordelingsrichtlijnen, certificaten, rapporten, overeenkomsten, reglementen, circulaire, losbladige uitgaven, verwerkingsvoorschriften, gebruiksaanwijzingen e.d.

Bijlage 9. Vergunningplicht: wetten en verordeningen

Deze bijlage hoort bij **paragraaf 3.5**.

In deze bijlage vindt u informatie over de vraag wanneer een vergunning nodig is voor een activiteit aan een monument (A). Ook vindt u informatie over de eisen aan bouwproducten (B) en arbo- en veiligheidsaspecten (C).

A. ACTIVITEITEN (bouwen, wijzigen, slopen)

Vergunningplicht

Als een monument gewijzigd wordt, kan dit op verschillende manieren vergunningplichtig zijn. Het kan zijn dat het valt onder de activiteit 'wijzigen van een monument', onder de activiteit 'bouwen', of beide. Het kan daarnaast ook vallen onder de categorie 'strijdig gebruik' ten opzichte van het vigerende bestemmingsplan (in de toekomst het omgevingsplan).

Het gaat in alle gevallen om een vergunningplicht op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

Activiteit 'wijzigen van een monument'

Een vergunning is nodig voor het afbreken, verstoren, verplaatsen, in enig opzicht wijzigen of het herstellen, gebruiken of laten gebruiken van een beschermd monument op een wijze, waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Dit staat in artikel 2.1, 1e lid, onder f van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

Op grond van artikel 2.2, 1e lid, onder b van de Wabo kan een provincie of gemeente deze vergunningplicht ook van toepassing verklaren op de aangewezen provinciale en gemeentelijke monumenten.

Activiteit 'bouwen'

Een vergunning is in beginsel nodig voor het bouwen van een bouwwerk. Dit staat in artikel 2.1 1^e lid, onder a van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

'Strijdig gebruik' ten opzichte van het vigerende bestemmingsplan

Indien sprake is van een gebruik in strijd met een bestemmingsplan²⁶, dan is een omgevingsvergunning voor 'strijdig gebruik' nodig. Dit staat in artikel 2.1 1^e lid, onder c van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

Als sprake is van 'kleine' vergunningvrije bouwactiviteiten conform Bijlage II artikel 2 Bor zijn deze altijd vergunningvrij voor het aspect 'bouwen', ook als de bouwactiviteiten in strijd zijn met het bestemmingsplan. Er is dan geen omgevingsvergunning vereist voor planologische afwijking op grond van artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo.

Bij de 'omvangrijkere' vergunningvrije bouwactiviteiten als bedoeld in Bijlage II artikel 3 Bor is bij strijd met het bestemmingsplan¹ een omgevingsvergunning voor 'strijdig gebruik' vereist.

Vergunningvrij voor het aspect 'bouwen' en/of 'wijzigen van een monument'

Een deel van de werkzaamheden aan monumenten valt onder de categorie Vergunningvrij voor de activiteit 'bouwen' en/of voor de activiteit 'wijzigen van een monument'. Dit op grond van de artikelen 2, 3a en 4a van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht (Bor).

Let op: Als sprake is van strijdig gebruik met het bestemmingsplan is wel een omgevingsvergunning voor 'strijdig gebruik' nodig, met uitzondering van 'kleine' vergunningvrije bouwactiviteiten conform Bijlage II artikel 2 Bor.

²⁶ Of een beheersverordening, een exploitatieplan of de regels gesteld krachtens artikel 4.1, derde lid, of 4.3, derde lid, van de Wet ruimtelijke ordening of een voorbereidingsbesluit voor zover toepassing is gegeven aan artikel 3.7, vierde lid, tweede volzin, van die wet.

Bijlagen

- 1 Definities en begrippen
 - 2 Procedure ter verkrijging van een certificaat
 - 3 Auditprotocol
 - 4 Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000
 - 5 Eisen aan de certificaat-houder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte
 - 6 Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
 - 7 Overzicht van het restauratieproces (informatief)
 - 8 Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking
 - 9 Vergunningplicht: wetten en verordeningen
 - 10 Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit
- Bijzondere bepalingen:**
- 11 URL 4001 Historisch Timmerwerk
 - 12 URL 4002 Glaspanelen in lood
 - 13 URL 4003 Historisch Metselwerk
 - 14 URL 4004 Riet
 - 15 URL 4005 Historisch Beton - realisatie
 - 16 URL 4006 Historisch Voegwerk
 - 17 URL 4007 Steenhouw-werk
 - 18 URL 4008
 - 19 URL 4009 Historisch Schilderwerk
 - 20 URL 4010 Historisch Leidak
 - 21 URL 4011 Metalen Dakbedekkingen en goten bij monumenten
 - 22 URL 4012 Historisch Metaal (ferro)
 - 23 URL 4013 Historisch Parket
 - 24 URL 4014 Historisch Pannendak

De volgende activiteiten zijn vergunningvrij voor het aspect 'bouwen' en gedeeltelijk ook voor het aspect 'wijzigen van een monument':

1. *Gewoon onderhoud en onderhoud waarbij materiaalsoort, vormgeving, detaillering en profilering niet wijzigen.* Dit is vergunningvrij voor het aspect 'bouwen' en 'wijzigen van een monument'. Dit staat in Bijlage II, artikel 3a van het Bor voor een rijksmonument en 4a voor monumenten. Bijvoorbeeld:
 - het overschilderen in dezelfde kleur/verfsysteem.
Dit is geen bouwen in de zin van de Woningwet. Er geldt ook geen vergunningsplicht voor het aspect 'wijzigen van een monument';
 - het vervangen van kapotte ruiten of kozijnen door hetzelfde type/materiaalsoort.
Dit is vergunningvrij voor het aspect 'bouwen' op grond van artikel 2, ten eerste, van bijlage II van het Bor. Dit is vergunningvrij voor het aspect 'wijzigen van een rijksmonument' op grond van artikel 3a van bijlage II van het Bor.
 - het opstoppen van rieten daken;
 - het vervangen van enkele dakpannen.
2. *Activiteiten in een monument aan onderdelen zonder monumentale waarde*
Bouwen in, aan, op of bij een monument: activiteiten in, aan of op onderdelen zonder monumentale waarde, maar die wel deel uitmaken van een monument, zijn vergunningvrij voor het aspect 'wijzigen van een monument'. Dit staat in bijlage II artikel 3a van het Bor voor rijksmonumenten en in artikel 4a van het Bor voor rijksmonumenten en andere monumenten. Het bouwen is voorts vergunningsvrij voor het aspect 'bouwen' als het bouwwerken zijn als bedoeld in artikelen 2 en 3 van Bijlage II van het Bor.
3. *Bouwen in beschermde stads- en dorpsgezichten*
Inpandige veranderingen en bepaalde activiteiten op achtererven zijn vergunningvrij voor het aspect 'bouwen', mits het resultaat niet zichtbaar is vanaf het openbaar gebied en het bouwen betreft als bedoeld in de artikelen 2 en 3 van het Bor.
Dit staat in Bijlage II artikel 4a, tweede lid, van het Bor.

Ad 1 t/m 3: Als de activiteiten genoemd onder 2 en 3 en de activiteit 'het vervangen van kapotte ruiten of kozijnen door hetzelfde type/materiaalsoort' genoemd onder 1 plaatsvinden in een bouwwerk met een gebruik dat strijdig is met het bestemmingsplan, dan is een omgevingsvergunning voor 'strijdig gebruik' nodig. Daarvoor geldt op grond van artikel 4a van Bijlage II van het Bor de verkorte procedure voor zogenaamde 'kruimelgevallen' in de Wet Ruimtelijk Ordening (procedure van 8 weken in plaats van de reguliere procedure van 24 weken).

Ad 1: Onderhoud wordt beschouwd als een vorm van verbouwen, waarbij het uiterlijk – beoordeeld naar de detaillering, profilering en vormgeving – gelijk blijft. Hiervoor is geen omgevingsvergunning noodzakelijk.

- Voor rijksmonumenten gelden eisen zoals beschreven in de brochure *Vergunningvrij*, versie 2.2, RCE, 1-1-2018.
- Voor gemeentelijke monumenten en provinciale monumenten gelden de regels uit de gemeentelijke of provinciale verordeningen.

Constructieve wijzigingen

Constructieve wijzigingen zijn altijd vergunningplichtig als het gaat om een verandering van de draagconstructie.

Andere constructieve wijzigingen zijn vergunningvrij voor het aspect 'bouwen' mits het gebruik niet strijdig is met het bestemmingsplan. Als wijziging plaatsvindt aan monumentwaardige onderdelen geldt wel een vergunningplicht voor het aspect 'wijzigen van een monument'.

Afwijken van Bouwbesluit 2012 bij monumenten mogelijk onder vergunning

Voor de restauratie van een monument gelden in beginsel de voorschriften voor een verbouwing zoals omschreven in het Bouwbesluit 2012. Op grond van artikel 1.13 van het Bouwbesluit 2012 blijft een voorschrift voor een verbouwing echter buiten beschouwing als aan de omgevingsvergunning

Bijlagen

1	Definities en begrippen
2	Procedure ter verkrijging van een certificaat
3	Auditprotocol
4	Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000
5	Eisen aan de certificaat-houder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte
6	Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
7	Overzicht van het restauratieproces (informatief)
8	Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking
9	Vergunningplicht: wetten en verordeningen
10	Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit
Bijzondere bepalingen:	
11	URL 4001 Historisch Timmerwerk
12	URL 4002 Glaspanelen in lood
13	URL 4003 Historisch Metselwerk
14	URL 4004 Riet
15	URL 4005 Historisch Beton - realisatie
16	URL 4006 Historisch Voegwerk
17	URL 4007 Steenhouw- werk
18	URL 4008
19	URL 4009 Historisch Schilderwerk
20	URL 4010 Historisch Leidak
21	URL 4011 Metalen Dakbedekkingen en goten bij monumenten
22	URL 4012 Historisch Metaal (ferro)
23	URL 4013 Historisch Parket
24	URL 4014 Historisch Pannendak

Bijlagen

1	Definities en begrippen
2	Procedure ter verkrijging van een certificaat
3	Auditprotocol
4	Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000
5	Eisen aan de certificaat-houder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte
6	Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
7	Overzicht van het restauratieproces (informatief)
8	Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking
9	Vergunningplicht: wetten en verordeningen
10	Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit
Bijzondere bepalingen:	
11	URL 4001 Historisch Timmerwerk
12	URL 4002 Glaspanelen in lood
13	URL 4003 Historisch Metselwerk
14	URL 4004 Riet
15	URL 4005 Historisch Beton - realisatie
16	URL 4006 Historisch Voegwerk
17	URL 4007 Steenhoudwerk
18	URL 4008
19	URL 4009 Historisch Schilderwerk
20	URL 4010 Historisch Leidak
21	URL 4011 Metalen Dakbedekkingen en goten bij monumenten
22	URL 4012 Historisch Metaal (ferro)
23	URL 4013 Historisch Parket
24	URL 4014 Historisch Pannendak

voor de restauratie van een monument een voorschrift is verbonden dat afwijkt van het voorschrift in het Bouwbesluit 2012. Het voorschrift dat aan de omgevingsvergunning voor de restauratie van een monument verbonden is, komt hiervoor als het ware in de plaats. Omdat hiermee mogelijk niet wordt voldaan aan alle voorschriften uit het Bouwbesluit 2012, kan dit tot gevolg hebben dat de gebruiksmogelijkheden van het monument worden beperkt.

De website www.monumententoezicht.nl geeft voor verschillende werkzaamheden aan gebouwde monumenten praktische handvatten om de vergunningplicht te bepalen

B. MATERIALEN (BOUWPRODUCTEN)

Bouwproducten moeten aan bepaalde kwaliteitseisen voldoen. De wijze waarop de fabrikant moet vastleggen aan welke kwaliteitseisen een bouwproduct voldoet is wettelijk voorgeschreven in de Europese Verordening Bouwproducten nr. 305/2011/EU (Construction Products Directive, CPR) wanneer dat product onder CE-markering wordt geleverd. Hiermee is verhandelen van bouwproducten binnen de EU vereenvoudigd.

Wat zijn bouwproducten?

Bouwproducten zijn producten die in de handel verkrijgbaar zijn.

Bouwproducten die op locatie gemaakt worden (bijvoorbeeld een ter plaatse gemengde mortel) vallen niet onder de Verordening. Ook materialen of voorwerpen die speciaal voor een restauratie gemaakt worden vallen niet onder de CPR.

Wat is CE-markering voor bouwproducten en wanneer is dit verplicht?

Voor bouwproducten geldt een verplichte CE-markering als voor het product een geharmoniseerd normblad door de Europese Commissie is afgekondigd in het OJEC²⁷. In zo'n normblad zijn de essentiële kenmerken (producteigenschappen) vastgelegd waarover de producent de van toepassing zijnde waarde kan aangeven in de verplichte prestatieverklaring van de fabrikant.

U vindt de CE-markering op het etiket of in de bij het product gevoegde informatie.

De essentiële kenmerken hebben onder meer betrekking op sterkte (constructieve veiligheid), brandveiligheid, gezondheid, gebruiksveiligheid, hygiëne, energiezuinigheid en duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen.

Gevolgen van de CPR bij monumenten

Overheidsopdrachtgevers, of daarmee vergelijkbare opdrachtgevers met een monopoliepositie, mogen bij aanbestedingen geen eisen stellen voor andere kenmerken dan de essentiële kenmerken in de prestatieverklaring (deze zijn verwoord in Annex ZA van de geharmoniseerde norm). Ook mogen deze organisaties bij aanbestedingen geen private keurmerken eisen voor die producten.²⁸

C. ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN EN VEILIGHEID

Een bedrijf moet de Nederlandse Arbeidsomstandighedenwet en daarop gebaseerde uitwerkingen, of gelijkwaardige buitenlandse uitwerkingen van de Europese Kaderrichtlijn Arbeidsveiligheid, in acht nemen.

Naast werkgevers, hebben ook opdrachtgevers een verantwoordelijkheid voor een gezonde en veilige werkomgeving. Zij dienen goede randvoorwaarden te creëren om gezond en veilig te werken.

Elke opdrachtgever zorgt ervoor dat in de ontwerpfase van een bouwproject rekening wordt gehouden met de verplichtingen voor de arbeidsomstandigheden die gelden in de uitvoeringsfase. Dit betekent

²⁷ OJEC = Official Journal of the European Community.

²⁸ Dit geldt ook als er sprake is van vrijwillige CE-markering van een bouwproduct op basis van een Europese technische goedkeuring (ETG of ETA). Bij het ontbreken van een geharmoniseerd normblad kan een producent op vrijwillige basis zijn product in de markt plaatsen met een vrijwillige prestatieverklaring met CE-markering.

dat een bouwproject gezond en veilig gerealiseerd moet worden en binnen de grenzen van de Arbeidsomstandighedenwet.

De aanwezige machines moeten voldoen aan het Warenwetbesluit machines, of gelijkwaardige buitenlandse uitwerkingen van de Europese Machinerichtlijn (2006/42/EG).

Bijlagen

- 1 Definities en begrippen
- 2 Procedure ter verkrijging van een certificaat
- 3 Auditprotocol
- 4 Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000
- 5 Eisen aan de certificaat-houder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte
- 6 Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
- 7 Overzicht van het restauratieproces (informatief)
- 8 Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking
- 9 Vergunningplicht: wetten en verordeningen
- 10 Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit
- Bijzondere bepalingen:**
- 11 URL 4001 Historisch Timmerwerk
- 12 URL 4002 Glaspanelen in lood
- 13 URL 4003 Historisch Metselwerk
- 14 URL 4004 Riet
- 15 URL 4005 Historisch Beton - realisatie
- 16 URL 4006 Historisch Voegwerk
- 17 URL 4007 Steenhouwerk
- 18 URL 4008
- 19 URL 4009 Historisch Schilderwerk
- 20 URL 4010 Historisch Leidak
- 21 URL 4011 Metalen Dakbedekkingen en goten bij monumenten
- 22 URL 4012 Historisch Metaal (ferro)
- 23 URL 4013 Historisch Parket
- 24 URL 4014 Historisch Pannendak

Bijlage 10. Richtlijnen gebruik logo Restauratiekwaliteit

Deze bijlage behoort bij **paragraaf 3.6**.

Het beeldmerk 'Restauratiekwaliteit', is ontwikkeld om naar alle betrokken partijen duidelijkheid te verschaffen over de kwaliteitsborging van activiteiten in de monumentenzorg.

	<p>Het beheer van het merk en het toezicht op een juist gebruik van het beeldmerk worden uitgeoefend door het Centraal College van Deskundigen Restauratiekwaliteit, dat functioneert onder ERM. De daartoe bevoegde certificatie-instelling en zien toe op een juist gebruik van het beeldmerk tijdens hun controles bij de certificaathouders.</p>
---	--

Restauratiebedrijven die zijn gecertificeerd voor de in de beoordelingsrichtlijn en uitvoeringsrichtlijn beschreven activiteiten mogen het beeldmerk voeren.

De certificaathouder heeft het recht producten die geheel overeenkomstig deze beoordelingsrichtlijn zijn gerestaureerd of gerenoveerd duidelijk te voorzien van het beeldmerk Restauratiekwaliteit, zoals gespecificeerd in het certificaat. Nadere aanduidingen kunnen nodig zijn op grond van relevante uitvoeringsrichtlijnen behorende bij deze beoordelingsrichtlijn.

De certificaathouder onthoudt zich van gebruik van het logo restauratie kwaliteit als dit de geloofwaardigheid van het merk kan aantasten.

Als het niet wenselijk of niet mogelijk is om producten te merken, heeft de certificaathouder het recht de leveringen en/of werkzaamheden te vergezellen van documenten (offertes, overeenkomsten, leverbonnen) die duidelijk zijn voorzien van het beeldmerk Restauratiekwaliteit, zoals gespecificeerd in het certificaat.

Voorts heeft de certificaathouder het recht om het beeldmerk te plaatsen:

- op briefpapier, mits de brief geen melding maakt van restauratie-activiteiten die niet zijn of worden uitgevoerd onder certificatie;
- in algemene zin (inclusief promotie en bedrijfspresentatie op bijvoorbeeld bedrijfsauto's), als dit materiaal:
 - mede betrekking heeft op de restauratie van monumenten die is of wordt uitgevoerd onder certificatie en;
 - op geen enkele manier betrekking heeft op de restauratie van monumenten die niet zijn of worden uitgevoerd onder certificatie.

Wanneer een document over meerdere activiteiten gaat, waarvan een deel wel en een deel niet onder certificatie is of wordt uitgevoerd, dan mag het beeldmerk alleen in dat document worden geplaatst op een zodanige manier dat volstrekt duidelijk is welke activiteiten onder certificatie zijn uitgevoerd.

Met "onder certificatie" wordt bedoeld "conform de eisen en de interne en externe kwaliteitsborging, zoals omschreven in de beoordelingsrichtlijn en uitvoeringsrichtlijn". Hierbij geldt de bij aanvang van de uitvoering van de restauratie vigerende versie van de beoordelingsrichtlijn en uitvoeringsrichtlijn.

Tegen restauratiebedrijven die het voorgeschreven gebruik van het beeldmerk overtreden kunnen sancties worden ingesteld. Een mogelijke sanctie is het verlies van de bevoegdheid van het gebruik van het beeldmerk. Het beeldmerk is wettig gedeponneerd. Elk misbruik van het beeldmerk kan privaatrechtelijk worden aangepakt.

Bijlagen

1	Definities en begrippen
2	Procedure ter verkrijging van een certificaat
3	Auditprotocol
4	Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000
5	Eisen aan de certificaathouder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte
6	Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
7	Overzicht van het restauratieproces (informatief)
8	Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking
9	Vergunningplicht: wetten en verordeningen
10	Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit
Bijzondere bepalingen:	
11	URL 4001 Historisch Timmerwerk
12	URL 4002 Glaspanelen in lood
13	URL 4003 Historisch Metselwerk
14	URL 4004 Riet
15	URL 4005 Historisch Beton - realisatie
16	URL 4006 Historisch Voegwerk
17	URL 4007 Steenhoutwerk
18	URL 4008
19	URL 4009 Historisch Schilderwerk
20	URL 4010 Historisch Leidak
21	URL 4011 Metalen Dakbedekkingen en goten bij monumenten
22	URL 4012 Historisch Metaal (ferro)
23	URL 4013 Historisch Parket
24	URL 4014 Historisch Pannendak

Bijlage 11. Bijzondere bepalingen URL 4001 Historisch Timmerwerk

Deze bijlage behoort bij **paragraaf 6.2.**

Deelcertificaten

Op basis van **URL 4001** kan een procescertificaat verkregen worden voor de toepassingsgebieden zoals genoemd onder par. 1.1 van de URL. Op dit procescertificaat staat of staan de toepassingsgebieden omschreven. Het gaat om de volgende deelcertificaten:

- Geveltimmerwerk in het buitenklimaat en binnentimmerwerk, waarbij het certificaat ook betrekking kan hebben op een van beide activiteiten.
- Trappen met toebehoren.

Bedrijfsuitrusting

1. Ruimten

'De machinale' en de werkplaats worden geconditioneerd met een luchtbevochtigingssysteem, waarbij gezorgd wordt dat de luchtvochtigheid begrensd hoger is dan 50% R.V. Het systeem voor de conditionering wordt minimaal eenmaal per jaar gecontroleerd door een gekwalificeerd bedrijf. Van de controle wordt een verslag gemaakt.

2. Machines

Er zijn machines aanwezig om al de voorkomende werkzaamheden op de juiste wijze uit te voeren. Deze machines voldoen aan de bij of krachtens het Warenwetbesluit machines gegeven voorschriften (implementatie van de Machinerichtlijn 2006/42/EG).

Er is een adequaat systeem van periodieke keuring van de aanwezige machines. De keuringen zijn toetsbaar en aantoonbaar vastgelegd.

Voor de meest voorkomende profileringen is een kast aanwezig waarin de beitels op vorm en grootte gecodeerd zijn opgeborgen. Bij elke beitel is het betreffende geprofileerde stuk hout beschikbaar

3. Meetinstrumenten

Het bedrijf gebruikt meetinstrumenten, conform de gebruiksinstructie van de fabrikant / leverancier, voor het meten van:

- Het houtvochtgehalte met behulp van een elektrische houtvochtmeter voorzien van temperatuur- en houtsoortcorrectie (elektrische weerstandsmeter);
- Passing van de houtverbindingen;
- Natte en droge laagdikte van de afwerkklagen;
- Geslotenheid van de afwerklaag;
- Profilerings.

Voor meetinstrumenten die periodiek gekalibreerd moeten worden, gelden de voorschriften van de fabrikant / leverancier voor zover niet in normbladen vastgelegd.

Kwaliteitstoets door de certificatie-instelling

Wordt uitgevoerd zoals beschreven in **paragraaf 6.2** van de BRL.

De controletoetsen vinden onaangekondigd plaats.

Tussen certificaathouder en certificatie-instelling dient afstemming plaats te vinden over in welke periode(n) werkzaamheden worden uitgevoerd die onder deze richtlijn vallen. Bij de planning van de controletoets wordt door de certificatie-instelling rekening gehouden met deze periode(n).

Bijlagen

1	Definities en begrippen
2	Procedure ter verkrijging van een certificaat
3	Auditprotocol
4	Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000
5	Eisen aan de certificaathouder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte
6	Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
7	Overzicht van het restauratieproces (informatief)
8	Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking
9	Vergunningplicht: wetten en verordeningen
10	Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit
Bijzondere bepalingen:	
11	URL 4001 Historisch Timmerwerk
12	URL 4002 Glaspanelen in lood
13	URL 4003 Historisch Metselwerk
14	URL 4004 Riet
15	URL 4005 Historisch Beton - realisatie
16	URL 4006 Historisch Voegwerk
17	URL 4007 Steenhoudwerk
18	URL 4008
19	URL 4009 Historisch Schilderwerk
20	URL 4010 Historisch Leidak
21	URL 4011 Metalen Dakbedekkingen en goten bij monumenten
22	URL 4012 Historisch Metaal (ferro)
23	URL 4013 Historisch Parket
24	URL 4014 Historisch Pannendak

Bijlage 12. Bijzondere bepalingen URL 4002 Glaspanelen in lood

Deze bijlage behoort bij **paragraaf 6.2**.

Deelcertificaten

Op basis van deze uitvoeringsrichtlijn kan een procescertificaat verkregen worden voor glazenierswerk ten behoeve van de restauratie van glaspanelen. Op dit procescertificaat staat of staan het/de toepassingsgebied(en) omschreven.

Het gaat om de volgende deelcertificaten:

- vooronderzoek/ advies m.b.t. de instandhouding van glaspanelen;
- uitvoering werkzaamheden aan glaspanelen.

Bovengenoemde deelcertificaten kunnen los van elkaar worden behaald.

De specifieke eisen voor het procescertificaat voor het vooronderzoek/advies zijn omschreven in paragraaf 3.2.4 van **URL 4002**. De specifieke eisen voor de uitvoering van werkzaamheden aan glaspanelen zijn omschreven in paragraaf 3.3 t/m 3.5 van **URL 4002**.

Kwaliteitstoets door de certificatie-instelling

Wordt uitgevoerd zoals beschreven in **paragraaf 6.2** van de BRL.

Bijlagen

- 1 Definities en begrippen
- 2 Procedure ter verkrijging van een certificaat
- 3 Auditprotocol
- 4 Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000
- 5 Eisen aan de certificaat-houder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte
- 6 Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
- 7 Overzicht van het restauratieproces (informatief)
- 8 Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking
- 9 Vergunningplicht: wetten en verordeningen
- 10 Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit
- Bijzondere bepalingen:**
- 11 URL 4001 Historisch Timmerwerk
- 12 URL 4002 Glaspanelen in lood
- 13 URL 4003 Historisch Metselwerk
- 14 URL 4004 Riet
- 15 URL 4005 Historisch Beton - realisatie
- 16 URL 4006 Historisch Voegwerk
- 17 URL 4007 Steenhoudwerk
- 18 URL 4008
- 19 URL 4009 Historisch Schilderwerk
- 20 URL 4010 Historisch Leidak
- 21 URL 4011 Metalen Dakbedekkingen en goten bij monumenten
- 22 URL 4012 Historisch Metaal (ferro)
- 23 URL 4013 Historisch Parket
- 24 URL 4014 Historisch Pannendak

Bijlage 13. Bijzondere bepalingen URL 4003 Historisch Metselwerk

Deze bijlage behoort bij **paragraaf 6.2**.

Deelcertificaten

Er zijn geen deelcertificaten mogelijk.

Kwaliteitstoets door de certificatie-instelling

Wordt uitgevoerd zoals beschreven in **paragraaf 6.2** van de BRL.

Bijlagen

- 1 Definities en begrippen
- 2 Procedure ter verkrijging van een certificaat
- 3 Auditprotocol
- 4 Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000
- 5 Eisen aan de certificaathouder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte
- 6 Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
- 7 Overzicht van het restauratieproces (informatief)
- 8 Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking
- 9 Vergunningplicht: wetten en verordeningen
- 10 Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit
- Bijzondere bepalingen:**
- 11 URL 4001 Historisch Timmerwerk
- 12 URL 4002 Glaspanelen in lood
- 13 URL 4003 Historisch Metselwerk
- 14 URL 4004 Riet
- 15 URL 4005 Historisch Beton - realisatie
- 16 URL 4006 Historisch Voegwerk
- 17 URL 4007 Steenhouwerk
- 18 URL 4008
- 19 URL 4009 Historisch Schilderwerk
- 20 URL 4010 Historisch Leidak
- 21 URL 4011 Metalen Dakbedekkingen en goten bij monumenten
- 22 URL 4012 Historisch Metaal (ferro)
- 23 URL 4013 Historisch Parket
- 24 URL 4014 Historisch Pannendak

Bijlage 14. Bijzondere bepalingen URL 4004 Riet

Deze bijlage behoort bij [paragraaf 6.2](#).

Deelcertificaten

Op basis van [URL 4004](#) kan een procescertificaat worden verkregen voor de toepassingsgebieden zoals genoemd onder par. 1.1 van de URL. Dit betreft de volgende deelcertificaten:

- Rietdekkerswerk aan daken en wanden
- Rietdekkerswerk aan molens

Bedrijfsuitrusting

Het bedrijf gebruikt meetinstrumenten, conform de gebruiksinstructie van de leverancier, voor het meten van:

- het vochtgehalte van het riet bij levering en tijdens de verwerking;
- dakhelling - rietlagen (met digitale waterpas).

Voor meetinstrumenten die periodiek gekalibreerd moeten worden, gelden de voorschriften van de leverancier.

Referenties

Het bedrijf toont kennis en ervaring aan door het leveren van referenties van uitgevoerd rietdekkerswerk op monumenten.

Kwaliteitsstoets door de certificatie-instelling

Wordt uitgevoerd zoals beschreven in [paragraaf 6.2](#) van de BRL.

Bijlagen

- 1 Definities en begrippen
- 2 Procedure ter verkrijging van een certificaat
- 3 Auditprotocol
- 4 Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000
- 5 Eisen aan de certificaathouder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte
- 6 Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
- 7 Overzicht van het restauratieproces (informatief)
- 8 Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking
- 9 Vergunningplicht: wetten en verordeningen
- 10 Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit
- Bijzondere bepalingen:**
- 11 URL 4001 Historisch Timmerwerk
- 12 URL 4002 Glaspanelen in lood
- 13 URL 4003 Historisch Metselwerk
- 14 URL 4004 Riet
- 15 URL 4005 Historisch Beton - realisatie
- 16 URL 4006 Historisch Voegwerk
- 17 URL 4007 Steenhoudwerk
- 18 URL 4008
- 19 URL 4009 Historisch Schilderwerk
- 20 URL 4010 Historisch Leidak
- 21 URL 4011 Metalen Dakbedekkingen en goten bij monumenten
- 22 URL 4012 Historisch Metaal (ferro)
- 23 URL 4013 Historisch Parket
- 24 URL 4014 Historisch Pannendak

Bijlage 15. Bijzondere bepalingen URL 4005 Historisch Beton - Realisatie

Deze bijlage behoort bij **paragraaf 6.2**.

Deelcertificaten

Indien een bedrijf gespecialiseerd is in cement rustiek zoals omschreven in **bijlage 2** van de URL, kan een bedrijf de certificerende instelling verzoeken dit met een aantekening op zijn certificaat te vermelden.

Kwaliteitstoets door de certificatie-instelling

Wordt uitgevoerd zoals beschreven in **paragraaf 6.2** van de BRL.

Bijlagen

- 1 Definities en begrippen
- 2 Procedure ter verkrijging van een certificaat
- 3 Auditprotocol
- 4 Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000
- 5 Eisen aan de certificaat-houder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte
- 6 Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
- 7 Overzicht van het restauratieproces (informatief)
- 8 Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking
- 9 Vergunningplicht: wetten en verordeningen
- 10 Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit
- Bijzondere bepalingen:**
- 11 URL 4001 Historisch Timmerwerk
- 12 URL 4002 Glaspanelen in lood
- 13 URL 4003 Historisch Metselwerk
- 14 URL 4004 Riet
- 15 URL 4005 Historisch Beton - realisatie
- 16 URL 4006 Historisch Voegwerk
- 17 URL 4007 Steenhouwerk
- 18 URL 4008
- 19 URL 4009 Historisch Schilderwerk
- 20 URL 4010 Historisch Leidak
- 21 URL 4011 Metalen Dakbedekkingen en goten bij monumenten
- 22 URL 4012 Historisch Metaal (ferro)
- 23 URL 4013 Historisch Parket
- 24 URL 4014 Historisch Pannendak

Bijlagen

- 1 Definities en begrippen
- 2 Procedure ter verkrijging van een certificaat
- 3 Auditprotocol
- 4 Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000
- 5 Eisen aan de certificaat-houder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte
- 6 Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
- 7 Overzicht van het restauratieproces (informatief)
- 8 Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking
- 9 Vergunningplicht: wetten en verordeningen
- 10 Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit
- Bijzondere bepalingen:**
- 11 URL 4001 Historisch Timmerwerk
- 12 URL 4002 Glaspanelen in lood
- 13 URL 4003 Historisch Metselwerk
- 14 URL 4004 Riet
- 15 URL 4005 Historisch Beton - realisatie
- 16 URL 4006 Historisch Voegwerk
- 17 URL 4007 Steenhouwwerk
- 18 URL 4008
- 19 URL 4009 Historisch Schilderwerk
- 20 URL 4010 Historisch Leidak
- 21 URL 4011 Metalen Dakbedekkingen en goten bij monumenten
- 22 URL 4012 Historisch Metaal (ferro)
- 23 URL 4013 Historisch Parket
- 24 URL 4014 Historisch Pannendak

Bijlage 16. Bijzondere bepalingen URL 4006 Historisch voegwerk

Deze bijlage behoort bij **paragraaf 6.2**.

Deelcertificaten

Er zijn geen deelcertificaten mogelijk.

Bedrijfsuitrusting

1. Voorzieningen

Al het steigermateriaal en materieel moet voldoen aan de eisen zoals beschreven in het A-blad Steigerbouw (of een daarmee vergelijkbare uitwerking van de Europese richtlijn Arbeidsplaatsen in een lidstaat van de EU).

2. Gereedschappen

Voor het uitvoeren van de in deze URL beschreven werkzaamheden moeten passende gereedschappen worden gebruikt. Met de gereedschappen moet effectief en efficiënt gewerkt kunnen worden zonder beschadiging van omliggend metselwerk om de voorgeschreven of beoogde kwaliteit te bereiken.

Kwaliteitstoets door de certificatie-instelling

Wordt uitgevoerd zoals beschreven in **paragraaf 6.2** van de BRL.

Bijlage 17. Bijzondere bepalingen URL 4007 Steenhouwwerk

Deze bijlage behoort bij **paragraaf 6.2**.

Deelcertificaten

Er zijn geen deelcertificaten mogelijk.

Bedrijfsuitrusting

- Het bedrijf beschikt over een eigen werkplaats waarin op het restauratievak gerichte werkzaamheden verricht kunnen worden.
- Voor het uitvoeren van de in **URL 4007** beschreven werkzaamheden worden passende gereedschappen gebruikt. Met de gereedschappen moet effectief en efficiënt gewerkt kunnen worden zonder beschadiging van omliggend werk om de voorgeschreven of beoogde kwaliteit te bereiken.
- Het bedrijf implementeert maatregelen ter beheersing van risico's van het verwerken en bewerken van zandsteen. Hiertoe zorgt het bedrijf voor benatten van zandsteen, het gebruik van 'on tool' afzuigsystemen en het gebruik van adembeschermende middelen.
- Steigermateriaal en ander materieel voldoen aan de geldende wet- en regelgeving.
- Er zijn machines aanwezig om al de voorkomende werkzaamheden op de juiste wijze uit te voeren. Deze machines voldoen aan de geldende wet- en regelgeving.
- Er is een adequaat systeem van periodieke keuring van de aanwezige machines. De keuringen zijn toetsbaar en aantoonbaar vastgelegd.

Werkzaamheden in eigen beheer

Het bedrijf verricht ten minste de volgende uitvoerende werkzaamheden in eigen beheer met eigen medewerkers: hakken, repareren en behandelen. Het bedrijf verzorgt het calculeren en het opstellen van offertes in eigen beheer. Indien het procescertificaat ook geldt voor 'adviseren' zoals bedoeld in paragraaf 1.1, van **URL 4007** dan doet het bedrijf dit in eigen beheer.

Kwaliteitstoets door de certificatie-instelling

Wordt uitgevoerd zoals beschreven in **paragraaf 6.2** van de BRL.

Bijlagen

- 1 Definities en begrippen
- 2 Procedure ter verkrijging van een certificaat
- 3 Auditprotocol
- 4 Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000
- 5 Eisen aan de certificaathouder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte
- 6 Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
- 7 Overzicht van het restauratieproces (informatief)
- 8 Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking
- 9 Vergunningplicht: wetten en verordeningen
- 10 Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit
- Bijzondere bepalingen:**
- 11 URL 4001 Historisch Timmerwerk
- 12 URL 4002 Glaspanelen in lood
- 13 URL 4003 Historisch Metselwerk
- 14 URL 4004 Riet
- 15 URL 4005 Historisch Beton - realisatie
- 16 URL 4006 Historisch Voegwerk
- 17 URL 4007 Steenhouwwerk
- 18 URL 4008
- 19 URL 4009 Historisch Schilderwerk
- 20 URL 4010 Historisch Leidak
- 21 URL 4011 Metalen Dakbedekkingen en goten bij monumenten
- 22 URL 4012 Historisch Metaal (ferro)
- 23 URL 4013 Historisch Parket
- 24 URL 4014 Historisch Pannendak

Bijlagen

- 1 Definities en begrippen
- 2 Procedure ter verkrijging van een certificaat
- 3 Auditprotocol
- 4 Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000
- 5 Eisen aan de certificaat-houder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte
- 6 Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
- 7 Overzicht van het restauratieproces (informatief)
- 8 Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking
- 9 Vergunningplicht: wetten en verordeningen
- 10 Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit
- Bijzondere bepalingen:**
- 11 URL 4001 Historisch Timmerwerk
- 12 URL 4002 Glaspanelen in lood
- 13 URL 4003 Historisch Metselwerk
- 14 URL 4004 Riet
- 15 URL 4005 Historisch Beton - realisatie
- 16 URL 4006 Historisch Voegwerk
- 17 URL 4007 Steenhouwerk
- 18 URL 4008
- 19 URL 4009 Historisch Schilderwerk
- 20 URL 4010 Historisch Leidak
- 21 URL 4011 Metalen Dakbedekkingen en goten bij monumenten
- 22 URL 4012 Historisch Metaal (ferro)
- 23 URL 4013 Historisch Parket
- 24 URL 4014 Historisch Pannendak

Bijlage 18. Bijzondere bepalingen URL 4008

Gereserveerde bijlage.

Bijlage 19. Bijzondere bepalingen URL 4009 Historisch Schilderwerk

Deze bijlage behoort bij **paragraaf 6.2**.

Deelcertificaten

Op basis van **URL 4009** kan een procescertificaat verkregen worden voor het toepassingsgebied van de URL zoals genoemd onder paragraaf 1.1.

Indien een bedrijf gespecialiseerd is in één of meerdere bijzondere schildertechnieken zoals omschreven in de paragraaf 3.8 de URL, kan een bedrijf de certificerende instelling verzoeken dit met een aantekening op zijn certificaat te vermelden.

Indien een bedrijf gespecialiseerd is in schilderwerk aan molens zoals omschreven in bijlage 3 van de URL, kan een bedrijf de certificerende instelling verzoeken dit met een aantekening op zijn certificaat te vermelden.

Bedrijfsuitrusting en gereedschappen

Ten opzichte van BRL 4000 'Onderhoud en restauratie van monumenten' zijn er geen aanvullende eisen aan de bedrijfsuitrusting.

Wel zijn er aanvullende eisen op het gebied van milieu- en Arbo-wetgeving wat betreft het voorradig hebben en gebruiken van diverse chemicaliën, zoals omschreven in bijlage 4 'Veiligheid en Gezondheid' van de URL.

Kwaliteitstoets door certificatie-instelling

Het toelatingsonderzoek en de herhalingstoets worden uitgevoerd zoals beschreven in **paragraaf 6.2** van de BRL.

Controletoetsen vinden plaats zoals onderstaand weergegeven.

- administratieve toets 1x per 2 jaar;
- praktijktoets 1x per 2 jaar.

Indien ook werkzaamheden op de bouwplaats worden verricht, wordt tijdens een controletoets ten minste één project bezocht om de vakkundigheid in de praktijk te beoordelen.

Indien een certificaathouder één of meerdere bijzondere schildertechnieken zoals omschreven in paragraaf 3.8 van de URL of indien het bedrijf een aantekening voor schilderwerk aan molens op zijn certificaat vermeld wenst te hebben, dan dient tijdens de praktijktoets te worden vastgesteld dat deze disciplines beheerst worden. Mocht dit niet tijdens een reguliere praktijktoets kunnen worden vastgesteld, dan kan dient de certificerende instelling in overleg met de certificaathouder een extra bezoek uit te voeren op een project, waar de specifieke discipline wordt uitgevoerd en beoordeeld kan worden.

Bijlagen

- 1 Definities en begrippen
 - 2 Procedure ter verkrijging van een certificaat
 - 3 Auditprotocol
 - 4 Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000
 - 5 Eisen aan de certificaathouder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte
 - 6 Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
 - 7 Overzicht van het restauratieproces (informatief)
 - 8 Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking
 - 9 Vergunningplicht: wetten en verordeningen
 - 10 Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit
- Bijzondere bepalingen:**
- 11 URL 4001 Historisch Timmerwerk
 - 12 URL 4002 Glaspanelen in lood
 - 13 URL 4003 Historisch Metselwerk
 - 14 URL 4004 Riet
 - 15 URL 4005 Historisch Beton - realisatie
 - 16 URL 4006 Historisch Voegwerk
 - 17 URL 4007 Steenhoudwerk
 - 18 URL 4008
 - 19 URL 4009 Historisch Schilderwerk
 - 20 URL 4010 Historisch Leidak
 - 21 URL 4011 Metalen Dakbedekkingen en goten bij monumenten
 - 22 URL 4012 Historisch Metaal (ferro)
 - 23 URL 4013 Historisch Parket
 - 24 URL 4014 Historisch Pannendak

Bijlage 20. Bijzondere bepalingen URL 4010 Historisch Leidak

Deze bijlage behoort bij **paragraaf 6.2**.

Deelcertificaten

Op basis van **URL 4010** kan een procescertificaat verkregen worden voor de toepassingsgebieden zoals genoemd onder **par. 1.1** van URL 4010. Op dit procescertificaat staat of staan de toepassingsgebieden omschreven. Het gaat om de volgende deelcertificaten:

- Leibedekking in Maasdekking
- Leibedekking in Rijndekking

Kwaliteitstoetsing door de certificatie-instelling

Wordt uitgevoerd zoals beschreven in **paragraaf 6.2** van de BRL.

Wanneer het bedrijf gecertificeerd wordt/is voor Maas- én Rijndekking wordt in de toetsen van beide dekkingen een project beoordeeld.

Naast de in **paragraaf 6.2** van de BRL 4000 beschreven toetsen vindt jaarlijks een onaangekondigde steekproef in de vorm van een werkbezoek plaats waarin gecontroleerd wordt of conform de URL 4010 gewerkt wordt.

Tussen certificaathouder en certificatie-instelling dient afstemming plaats te vinden over in welke periode(n) werkzaamheden worden uitgevoerd die onder **URL 4010** vallen. Bij de planning van de toetsen wordt door de certificatie-instelling rekening gehouden met deze periode(n).

Kwaliteitseisen aan auditoren

In aanvulling op de in de BRL 4000 (**paragraaf 6.3**) opgenomen eisen aan certificatiepersoneel gelden voor de restauratiedeskundige auditor (restauratiedeskundige) de volgende eisen:

- Heeft voldoende kennis van de geschiedenis van leibedekking in Nederland,
- Heeft voldoende kennis van historische kapconstructies in Nederland (sporenkappen, gordingkappen, bijzondere kapconstructies 19e eeuw, diverse soorten beschoot)
- Beschikt over uitgebreide kennis van het aanbrengen van de diverse soorten leibedekking met de diverse bevestigingsmaterialen (Maasdekking, Rijndekking etc.) conform de **URL 4010**.
- Heeft kennis van de kwaliteit van leien, herkent de meest belangrijke leisoorten en is op de hoogte van de Europese regelgeving rond de kwaliteit en keuring van leien.
- Is in staat een visuele keuring van leien uit te voeren.
- Is bekend met de geldende wet- en regelgeving en met de inhoud van de BRL 4000 en de **URL 4010**.
- Heeft voldoende kennis van het in combinatie met leien toepassen van materialen als koper, lood en zink (i.c. aansluitingen en details).

Bijlagen

- 1 Definities en begrippen
 - 2 Procedure ter verkrijging van een certificaat
 - 3 Auditprotocol
 - 4 Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000
 - 5 Eisen aan de certificaathouder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte
 - 6 Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
 - 7 Overzicht van het restauratieproces (informatief)
 - 8 Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking
 - 9 Vergunningplicht: wetten en verordeningen
 - 10 Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit
- Bijzondere bepalingen:**
- 11 URL 4001 Historisch Timmerwerk
 - 12 URL 4002 Glaspanelen in lood
 - 13 URL 4003 Historisch Metselwerk
 - 14 URL 4004 Riet
 - 15 URL 4005 Historisch Beton - realisatie
 - 16 URL 4006 Historisch Voegwerk
 - 17 URL 4007 Steenhoudwerk
 - 18 URL 4008
 - 19 URL 4009 Historisch Schilderwerk
 - 20 URL 4010 Historisch Leidak
 - 21 URL 4011 Metalen Dakbedekkingen en goten bij monumenten
 - 22 URL 4012 Historisch Metaal (ferro)
 - 23 URL 4013 Historisch Parket
 - 24 URL 4014 Historisch Pannendak

Bijlage 21. Bijzonder bepalingen URL 4011 Metalen Dakbedekkingen en goten bij monumenten

Deze bijlage behoort bij paragraaf 6.2.

Deelcertificaten

Op basis van URL 4011 kan een procescertificaat verkregen worden voor de toepassingsgebieden zoals genoemd onder par. 1.1 van de URL. Op dit procescertificaat staat of staan de toepassingsgebieden omschreven. Het gaat om het volgende procescertificaat:

- Uitvoeren van werkzaamheden aan metalen dakbedekkingen (lood, zink en koper), goten en hemelwaterafvoeren bij monumenten.

Bedrijfsuitrusting en gereedschappen

Ten opzichte van de BRL 'Onderhoud en restauratie van monumenten' zijn er geen aanvullende eisen aan de bedrijfsuitrusting.

Het bedrijf gebruikt meetinstrumenten, conform de gebruiksinstructie van de leverancier, voor het meten van de dikte van de diverse metalen.

Wel zijn er aanvullende eisen op het gebied van milieu- en Arbowetgeving wat betreft het reinigen van dakpannen en leipannen.

Kwaliteitstoetsing door de certificatie-instelling

Wordt uitgevoerd zoals beschreven in paragraaf 6.2 van de BRL.

Naast de in paragraaf 6.2 van de BRL beschreven toetsen vindt jaarlijks een onaangekondigde steekproef in de vorm van een werkbezoek plaats waarin gecontroleerd wordt of conform de URL gewerkt wordt.

Tussen certificaathouder en certificatie-instelling dient afstemming plaats te vinden over in welke periode(n) werkzaamheden worden uitgevoerd die onder deze richtlijn vallen. Bij de planning van de toetsen wordt door de certificatie-instelling rekening gehouden met deze periode(n).

Kwaliteitseisen aan auditoren

In aanvulling op de in de BRL (paragraaf 6.3) opgenomen eisen aan certificatiepersoneel gelden voor de restauratiedeskundige auditor (restauratiedeskundige) de volgende eisen:

- Heeft voldoende kennis van bouwstijlen en bouwhistorie en is op de hoogte van de cultuurhistorische waarde en betekenis van metalen dakbedekkingen in lood, zink en koper op monumenten, in samenhang met historische kapconstructies.
- Heeft voldoende kennis van cultuurhistorische waarde en betekenis van goten in lood, zink en koper op monumenten, inclusief hemelwaterafvoeren en vergaarbakken, in samenhang met historische gootconstructies
- Heeft kennis van technieken voor reparatie en onderhoud van de verschillende metalen in lood, zink en koper op monumenten.
- Heeft kennis van beoordelings- en uitvoeringsrichtlijnen voor het aanbrengen en vernieuwen van metalen dakbedekkingen in lood, zink en koper, met goten en hemelwaterafvoeren.
- Heeft kennis van de Nederlands Praktijkrichtlijn 6708 Bevestiging van dakbedekkingen
- Heeft kennis van bouwfysische aspecten en -processen.
- Heeft kennis van historische technieken voor het aanbrengen van metalen dakbedekkingen op monumenten met historisch verantwoorde aansluitdetails.
- Heeft kennis van regionale tradities bij het aanbrengen van metalen dakbedekkingen op monumenten in lood, koper, zink en goten.
- Is bekend met de geldende wet- en regelgeving en met de inhoud van de BRL 4000 en de URL 4011.

Bijlagen

- 1 Definities en begrippen
- 2 Procedure ter verkrijging van een certificaat
- 3 Auditprotocol
- 4 Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000
- 5 Eisen aan de certificaathouder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte
- 6 Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
- 7 Overzicht van het restauratieproces (informatief)
- 8 Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking
- 9 Vergunningplicht: wetten en verordeningen
- 10 Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit
- Bijzondere bepalingen:**
- 11 URL 4001 Historisch Timmerwerk
- 12 URL 4002 Glaspanelen in lood
- 13 URL 4003 Historisch Metselwerk
- 14 URL 4004 Riet
- 15 URL 4005 Historisch Beton - realisatie
- 16 URL 4006 Historisch Voegwerk
- 17 URL 4007 Steenhoutwerk
- 18 URL 4008
- 19 URL 4009 Historisch Schilderwerk
- 20 URL 4010 Historisch Leidak
- 21 URL 4011 Metalen Dakbedekkingen en goten bij monumenten
- 22 URL4012 Historisch Metaal (ferro)
- 23 URL 4013 Historisch Parket
- 24 URL 4014 Historisch Pannendak

Bijlage 22. Bijzondere bepalingen URL 4012 Historisch Metaal (ferro)

Deze bijlage behoort bij paragraaf 6.2.

Kwaliteitstoetsing door de certificatie-instelling

In aansluiting op paragraaf 6.2 van de BRL bedraagt de tijdsbesteding van de certificatie-instelling onder normale omstandigheden:

- bij kleine bedrijven (kleiner dan 4 fte) wordt elke anderhalf jaar een smid-audit uitgevoerd en eens in de drie jaar een systeemaudit.
- bij bedrijven van 4 fte of groter wordt elke anderhalf jaar zowel een systeemaudit als smid-audit uitgevoerd.

Bijlagen

- 1 Definities en begrippen
- 2 Procedure ter verkrijging van een certificaat
- 3 Auditprotocol
- 4 Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000
- 5 Eisen aan de certificaat-houder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte
- 6 Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
- 7 Overzicht van het restauratieproces (informatief)
- 8 Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking
- 9 Vergunningplicht: wetten en verordeningen
- 10 Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit
- Bijzondere bepalingen:**
- 11 URL 4001 Historisch Timmerwerk
- 12 URL 4002 Glaspanelen in lood
- 13 URL 4003 Historisch Metselwerk
- 14 URL 4004 Riet
- 15 URL 4005 Historisch Beton - realisatie
- 16 URL 4006 Historisch Voegwerk
- 17 URL 4007 Steenhoudwerk
- 18 URL 4008
- 19 URL 4009 Historisch Schilderwerk
- 20 URL 4010 Historisch Leidak
- 21 URL 4011 Metalen Dakbedekkingen en goten bij monumenten
- 22 URL 4012 Historisch Metaal (ferro)
- 23 URL 4013 Historisch Parket
- 24 URL 4014 Historisch Pannendak

Bijlage 23. Bijzondere bepalingen URL 4013 Historisch Parket

Deze bijlage behoort bij **paragraaf 6.2**.

Deelcertificaten

Op basis van **URL 4013** kan een procescertificaat verkregen worden voor de toepassingsgebieden zoals genoemd onder par. 1.1 van de URL. Op dit procescertificaat staat of staan de toepassingsgebieden omschreven. Het gaat om het volgende procescertificaat:

- Uitvoeren van werkzaamheden aan historisch parket en houten afwerkvloeren in monumenten en overige karakteristieke gebouwen.

Bedrijfsuitrusting en gereedschappen

Ten opzichte van de BRL 'Onderhoud en restauratie van monumenten' zijn er geen aanvullende eisen aan de bedrijfsuitrusting.

Het bedrijf gebruikt meetinstrumenten, conform de gebruiksinstructie van de leverancier, voor het meten van het houtvochtgehalte.

Wel zijn er aanvullende eisen op het gebied van milieu- en Arbo-wetgeving wat betreft het voorradig hebben en gebruiken van diverse chemicaliën.

Kwaliteitstoetsing door de certificatie-instelling

Wordt uitgevoerd zoals beschreven in **paragraaf 6.2** van de BRL.

Naast de in **paragraaf 6.2** van de BRL beschreven toetsen vindt jaarlijks een onaangekondigde steekproef in de vorm van een werkbezoek plaats waarin gecontroleerd wordt of conform de URL gewerkt wordt.

Tussen certificaathouder en certificatie-instelling dient afstemming plaats te vinden over in welke periode(n) werkzaamheden worden uitgevoerd die onder deze richtlijn vallen. Bij de planning van de toetsen wordt door de certificatie-instelling rekening gehouden met deze periode(n).

Kwaliteitseisen aan auditoren

In aanvulling op de in de BRL (**paragraaf 6.3**) opgenomen eisen aan certificatiepersoneel gelden voor de restauratiedeskundige auditor (restauratiedeskundige) de volgende eisen:

- Heeft voldoende kennis van kunst- en interieurgeschiedenis en is op de hoogte van de cultuurhistorische- en interieurhistorische waarde en betekenis van historisch parket, ook in samenhang met plafond- en wandafwerkingen.
- Heeft kennis van alle aspecten van preventieve conservering.
- Heeft kennis van behoud- en beheer strategieën.
- Heeft kennis van en inzicht in conservering- en restauratiemethodieken.
- Heeft kennis van bouwfysische aspecten en -processen.
- Heeft algemene kennis van restauratie-ethiek richtlijnen, bijvoorbeeld zoals door E.C.C.O. geformuleerd.
- Heeft kennis van historisch parketvloeren, typen, patronen, laagopbouw en bescherming.
- Heeft kennis van en herkent de in parket toegepaste houtsoorten en decoratieve materialen.
- Heeft kennis van (historische-) oppervlaktebescherming, zoals wassen, oliën, lakken en vernissen. Is bekend met de geldende wet- en regelgeving en met de inhoud van de BRL 4000 en de **URL 4013**.

Bijlagen

1	Definities en begrippen
2	Procedure ter verkrijging van een certificaat
3	Auditprotocol
4	Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000
5	Eisen aan de certificaathouder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte
6	Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
7	Overzicht van het restauratieproces (informatief)
8	Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking
9	Vergunningplicht: wetten en verordeningen
10	Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit
Bijzondere bepalingen:	
11	URL 4001 Historisch Timmerwerk
12	URL 4002 Glaspanelen in lood
13	URL 4003 Historisch Metselwerk
14	URL 4004 Riet
15	URL 4005 Historisch Beton - realisatie
16	URL 4006 Historisch Voegwerk
17	URL 4007 Steenhoutwerk
18	URL 4008
19	URL 4009 Historisch Schilderwerk
20	URL 4010 Historisch Leidak
21	URL 4011 Metalen Dakbedekkingen en goten bij monumenten
22	URL 4012 Historisch Metaal (ferro)
23	URL 4013 Historisch Parket
24	URL 4014 Historisch Pannendak

Bijlage 24. Bijzondere bepalingen URL 4014 Historisch Pannendak

Deze bijlage behoort bij **paragraaf 6.2**.

Deelcertificaten

Er zijn geen deelcertificaten mogelijk.

Kwaliteitstoets door de certificatie-instelling

Wordt uitgevoerd zoals beschreven in **paragraaf 6.2** van de BRL.

Bijlagen

- 1 Definities en begrippen
- 2 Procedure ter verkrijging van een certificaat
- 3 Auditprotocol
- 4 Conversietabel ISO 9001:2015 en BRL 4000
- 5 Eisen aan de certificaat-houder gerelateerd aan de bedrijfsgrootte
- 6 Omvang bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
- 7 Overzicht van het restauratieproces (informatief)
- 8 Matrix voor een systeem voor interne kwaliteitsbewaking
- 9 Vergunningplicht: wetten en verordeningen
- 10 Richtlijnen gebruik logo restauratiekwaliteit
- Bijzondere bepalingen:**
- 11 URL 4001 Historisch Timmerwerk
- 12 URL 4002 Glaspanelen in lood
- 13 URL 4003 Historisch Metselwerk
- 14 URL 4004 Riet
- 15 URL 4005 Historisch Beton - realisatie
- 16 URL 4006 Historisch Voegwerk
- 17 URL 4007 Steenhoudwerk
- 18 URL 4008
- 19 URL 4009 Historisch Schilderwerk
- 20 URL 4010 Historisch Leidak
- 21 URL 4011 Metalen Dakbedekkingen en goten bij monumenten
- 22 URL 4012 Historisch Metaal (ferro)
- 23 URL 4013 Historisch Parket
- 24 URL 4014 Historisch Pannendak